

Utbildning – nyckeln till arbete

En longitudinell studie över årskullen 1981 och dess övergång från skola till arbete

DEN FÖRDJUPADE VERSIONEN

Förord

Att utbildning öppnar många möjligheter för enskilda individer är inget nytt, det ger fler möjligheter på arbetsmarknaden och ökar chansen till en bra och stabil löneutveckling, det känner vi till. Samtidigt som utbildning är viktig för individers möjligheter, kommer konkurrensen om personer med utbildning inom ”rätt” områden att öka framöver. Vi är mitt uppe i en teknologisk revolution som bland annat bidragit till globaliserade marknader, både för varor och tjänster. Denna utveckling ger oss stora möjligheter att utveckla nya produkter, tjänster och företag, men innebär också ökad konkurrens från allt fler länder.

Sverige ligger fortfarande i framkant inom många nya branscher och lockar till sig högproduktiv arbetskraft från andra delar av världen. Många svenska ungdomar klarar sig utmärkt i konkurrensen och är viktiga delar i de nya framväxande företagen, både i Sverige och i omvärlden och så måste det fortsätta att vara.

En av de stora utmaningarna framöver kommer att vara att se till att så många som möjligt, fler än idag, har förutsättningarna för att ta för sig av de möjligheter framtiden har att erbjuda. En av de viktigaste är utbildning.

Rapporten *Utbildning – nyckeln till arbete* har författats och datamaterialet har bearbetats av Tor Hatlevoll på SKL:s avdelning för Utbildning och arbetsmarknad. I den *Fördjupade* versionen presenteras fler resultat och en omfattande tabellbilaga. Datamaterialet är hämtat från SCB:s Longitudinella integrationsdatabas för Sjukförsäkrings- och Arbetsmarknadsstudier (LISA), samt Arbetsförmedlingens Händelsedatabas.

Stockholm i december 2015

Per Arne Andersson, avdelningschef
Chef för Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad

Sveriges Kommuner och Landsting

Innehåll

Sammanfattning av resultaten	6
Vikten av att ha minst en gymnasial utbildning	6
Utbildning - Nyckeln till arbete.....	8
Vad har hänt fram till 29 års ålder	8
Sysselsättningsutvecklingen	9
I arbete	9
I studier	9
Varken i arbete eller studier	10
Kvinnor studerar och män arbetar	11
Sysselsättning bland personer som inte fullföljt gymnasiet vid 20 års ålder	11
Etablering på arbetsmarknaden.....	13
Gymnasieutbildningens betydelse för arbete	13
Tidigare arbetslivserfarenhet starkast bidragande faktorn	13
Faktorer som har negativ inverkan på möjligheten till arbete	14
Vilken roll spelar den socioekonomiska bakgrunden?	14
Ökad risk för arbetslöshet utan avslutat gymnasium	16
Lågutbildade män har högre risk för arbetslöshet.....	16
Utan avslutat gymnasium ökar risken för långtidsarbetslöshet	18
Arbetslivserfarenhet minskar risken för arbetslöshet	20
Socioekonomisk bakgrund viktig för anknytning till arbetsmarknaden.....	21
Lägre andel som får A-kassa bland arbetslösa utan slutfört gymnasium	21
Stora skillnader i inkomst.....	22
Vilka faktorer styr löneutvecklingen?	23
Stora skillnader i behovet av ekonomiskt bistånd	23
Det sociala arvet.....	24
Vad påverkar utbildningsnivån 2010?.....	25
Hur många går vidare till högre utbildning från de olika gymnasieprogrammen? ...	25
Vad påverkar resultaten i gymnasiet?	26
Inom vilka sektorer arbetar 81:orna efter gymnasiet?	28
Utveckling inom olika yrken framöver	29
Geografisk rörlighet	31
Vilka utmaningar står unga inför i framtiden.....	32
Hur viktig kommer grundutbildningen att vara?	32
Vilka andra färdigheter kommer att krävas	33

SKL:s förslag på hur måste skolan förändras för att möta framtida krav ..... **Fel!**
Bokmärket är inte definierat.

Tabellbilaga.....	35
Sysselsättning	35
Sysselsättning för personer utan avslutat gymnasium.....	39
Utbildningsnivå för personer utan avslutat gymnasium	40
Arbetslöshet.....	42
Arbetslöshet och utbildningsnivå	44
Arbetslöshetstider.....	45
Arbetslöshet bland personer utan fullföljt gymnasium vid 20 års ålder	46
Risk för arbetslöshet.....	48
Löner i 100-tals kronor	51
Löneregression.....	53
Hur stor andel får ekonomiskt bistånd?.....	55
Faktorer som påverkar risken att få ekonomiskt bistånd?	56
Vad påverkar utbildningsnivån	58
Utbildningsnivå 2010 och avslutat gymnasieprogram.....	60
Faktorer som påverkar om individen avslutar gymnasiet eller ej	63
Faktorer som påverkar resultatet av gymnasiestudierna	65
Utrikesfödda utan slutfört gymnasium, ankomsttid	66
Yrke	67
Yrken med högst risk för digitalisering	70
Yrken där flest jobb hotas av digitalisering.....	71
Geografisk rörlighet.....	72

Sammanfattning av resultaten

Resultaten av materialet visar att utbildning betyder oerhört mycket för möjligheterna att få ett arbete och att även behålla det. Många av dem som inte har slutfört gymnasiet, får ett jobb, men de löper betydligt större risk att bli arbetslös vid konjunkturedgångar. Män utan slutfört gymnasium drabbas hårdast av samtliga vid konjunkturedgångar.

Utöver arbetslöshetsrisk har individer utan slutfört gymnasium även högre risk för att få lägre lön, större risk att få ekonomiskt bistånd, de byter bransch mer sällan samt flyttar i lägre utsträckning utanför länsgränsen.

I denna *fördjupade version* redovisas ytterligare resultat av bearbetningen av data om åldersgruppen 1981 och dess studieresultat och inträde på arbetsmarknaden. Dessutom återfinns en omfattande tabellbilaga där alla resultat finns redovisade och uppdelad på kön.

Vikten av att ha minst en gymnasial utbildning

För att klara etableringen på arbetsmarknaden och ta steget in i vuxenvärlden är en fullständig gymnasieutbildning viktig. Data visar att det finns många som klarar att få ett jobb även utan en fullföljd gymnasieutbildning, men risken för perioder med omväxlande arbetslöshet och arbete är stor. Generellt har individer utan fullföljt gymnasium också lägre inkomster, även om män utan gymnasieutbildning klarar sig lika bra som kvinnor med en gymnasieutbildning fram till 29 års ålder. Frågan är om löneutvecklingen följs åt de kommande tio åren eller om kvinnor med högre utbildning kommer att ha en mer gynnsam löneutveckling?

Individer födda 1981 avslutade sin gymnasieutbildning i slutet av en högkonjunktur. För en ung person utan arbetslivserfarenhet är det den bästa tiden att komma ut på arbetsmarknaden. Ekonomin går på högvarv och ”kön” av arbetslösa har betats av, vilket öppnar för ungdomar utan arbetslivserfarenhet. ”81-orna” har sedan fått uppleva ytterligare en högkonjunktur och två lågkonjunkturer.

Data visar att personer utan slutfört gymnasium har högre risk för arbetslöshet och att de generellt har lägre inkomster. Män utan gymnasieutbildning har visserligen haft en god löneutveckling, men de har drabbats hårdare av lågkonjunkturerna. En faktor som är talande för utvecklingen är att antalet utan gymnasieutbildning som arbetat inom industrin minskat avsevärt under perioden 2001 – 2010. Industrin drabbas oftast hårdast av lågkonjunkturer och med varje konjunkturedgång kommer förändringar i produktionen som innebär att färre men mer välutbildad arbetskraft behövs. Detta har drabbat många av dem som inte fullföljde gymnasiet och som fick ett jobb inom industrin 2001.

Personer utan fullständigt gymnasium har större risk för återkommande arbetslöshetsperioder, samtidigt som data visar att av de som är arbetslösa är andelen långtidsarbetslösa i gruppen stor.

Av de utan fullständig gymnasieutbildning vid 20 års ålder som har arbetslöshetsperioder under tidsperioden är det betydligt färre som omfattas av arbetslöshetsförsäkringen jämfört med hela ålderskohorten. Det visar sig även i att andelen i gruppen som får ekonomiskt bistånd någon gång under året är mer än 7 gånger så hög 2010 jämfört med de som fullföljt sina gymnasiestudier, 2001 var det 4 gånger så många utan fullständigt gymnasium som fick ekonomiskt bistånd.

Kvinnor och utrikesfödda har lägre chans att få hög lön och har svårare att få fast förankring på arbetsmarknaden. Även om män har haft fler arbetslöshetsdagar och längre arbetslöshetsperioder under perioden 2001 – 2010, har kvinnor ändå en högre risk att få fler arbetslöshetsperioder jämfört med män.

Dessa utmaningar möts av att kvinnor och personer med utländsk bakgrund utbildar sig i större utsträckning jämfört med inrikes födda män. Vad detta kommer att innebära på längre sikt i löneskillnader, arbetslöshet mm. kommer att vara intressant att fortsätta följa.

Att ha varit i arbete tidigare, ökar möjligheterna att vara i jobb även i framtiden. Att ha arbetat någon gång under gymnasietiden ökar möjligheterna till att ha ett arbete 2001 över två gånger jämfört med de som inte har arbetat under studietiden. Väl inne på arbetsmarknaden så ökar chanserna att ha ett arbete även de närmast följande åren.

Den stora slutsatsen av rapporten är föga förvånande att utbildning är den enskilt viktigaste faktorn för att klara sig på arbetsmarknaden. Ser vi framåt så kommer utbildning att bli än mer viktigare, vilket innebär att vi idag måste börja diskutera utbildningsfrågorna ur lite andra perspektiv än vad vi gör idag. Att det endast är två tredjedelar av varje årskull som varje år klarar av att fullfölja sin gymnasieutbildning på utsatt tid är oroande. Om inte detta förändras så att en betydligt större andel klarar det som på arbetsmarknaden räknas som grundläggande utbildning, riskerar vi ett samhälle som dras isär och skillnaderna mellan de med och de utan utbildning blir väldigt stor. Detta kan i sin tur leda till slitningar i samhället som inte gynnar någon.

Utbildning - nyckeln till arbete

År 2009 presenterade SKL rapporten *Födda 1981:95-27-13* som belyste alla födda 1981 och hur de klarade gymnasiestudierna och tog de första stegen in på arbetsmarknaden. Denna rapport är en uppföljning av samma årskull, nu med data fram till år 2010, dvs. det år då "81:orna" fyller 29 år.

Den första rapporten presenterade data över hela årskullens utveckling och hade ett visst fokus på de personer som inte lyckades etablera sig på arbetsmarknaden.

Utbildning – Nyckeln till arbete fokuserar mer på gymnasieutbildningens betydelse för vägen till vuxenlivet. *Den fördjupade versionen* redovisar ytterligare resultat av bearbetningen av data om ålderskullen 1981 samt en tabellbilaga där samtliga data som presenteras finns uppdelad på kön.

Många av de resultat som presenteras i rapporten är kända sedan tidigare, både genom empiriska studier och statistiska sammanställningar. Syftet med den här rapporten är att följa övergången från utbildning till arbete och analysera vilka faktorer som över en längre tidsperiod är viktiga.

Genom att följa samma individer över en längre period framkommer uppgifter som annars inte är så lätt att upptäcka. Till exempel hur konjunktursvängningar påverkar situationen på arbetsmarknaden för personer med olika utbildningsnivå. Underlaget till rapporten omfattar en mängd variabler kring utbildning, arbetsmarknad och inkomster vilket möjliggör samkörningar av flera variabler som leder till nya kunskaper om vilken inverkan socioekonomisk bakgrund har, vilken betydelse utbildning har för möjligheter till jobb och inkomster under de tio år som följer efter att gymnasiestudierna avslutats.

Ålderskohorten består av drygt 100 000 individer 1997 och har framför allt på grund av utflyttning minskat till 97 000 år 2010. Materialet är så pass omfattande att många av resultaten kan generaliseras, samtidigt måste naturligtvis tidsspecifika hänsyn tas. All data i rapporten finns i tabellbilagan. En del av materialet som presenteras i rapporten är resultat av logistisk regression, där oddskvoter har räknats fram för olika beroende variabler. Denna metod visar sambandet mellan olika variabler och den variabeln som undersöks.

Vad har hänt fram till 29 års ålder

Tio år efter avslutat gymnasium brukar de flesta etablera sig, både socialt och yrkesmässigt. I en jämförelse över de senaste 100 åren har denna period i livet både skjutits upp i ålder och blivit allt mer utsträckt. För 100 år sedan hade de flesta både skaffat sig yrke och familj kring 20 års ålder. Idag börjar ungdomar ta steget in i vuxenlivet vid samma ålder och är ofta etablerade vid 30.

Vid 20 års ålder har 73 procent av årskullen slutfört sina gymnasiestudier. Av de 27 procent som inte har slutförda gymnasiestudier vid 20 års ålder, har nästan 4 procent ett samlat betygsdokument, som innebär att de inte har tillräckligt med kurspoäng för att få en fullständig examen. De resterande 23 procent har avbrutit studierna. I denna rapport kommer gruppen med ett samlat betygsdokument att ingå i gruppen ”utan slutfört gymnasium”. Anledningen är att rapporten utgår från SCB:s definitioner av utbildningsnivå, där personer med ett samlat betygsdokument inte tillhör kategorin ”fullständig gymnasieutbildning”.

Under perioden mellan 20 och 30 år är det en stor grupp som studerar vidare, provar olika typer av jobb, flyttar både inom och utom landets gränser innan man hittar ”sin” plats i tillvaron. Tyvärr finns det en alltför stor grupp som har betydligt svårare att få en arbetsmarknadsanknytning som är tillräckligt starkt för att ha möjlighet att etablera sig på andra områden.

Sysselsättningsutvecklingen

Många gånger förmedlas en dyster bild av framtiden för ungdomar och deras möjligheter att få arbete när de avslutat gymnasiet. En närmare studie över vad unga gör efter gymnasiet nyanserar bilden och visar att många börjar arbeta efter gymnasiestudierna, andra studerar på universitet och högskola innan de går in i arbetslivet, vilket visas i diagram 1

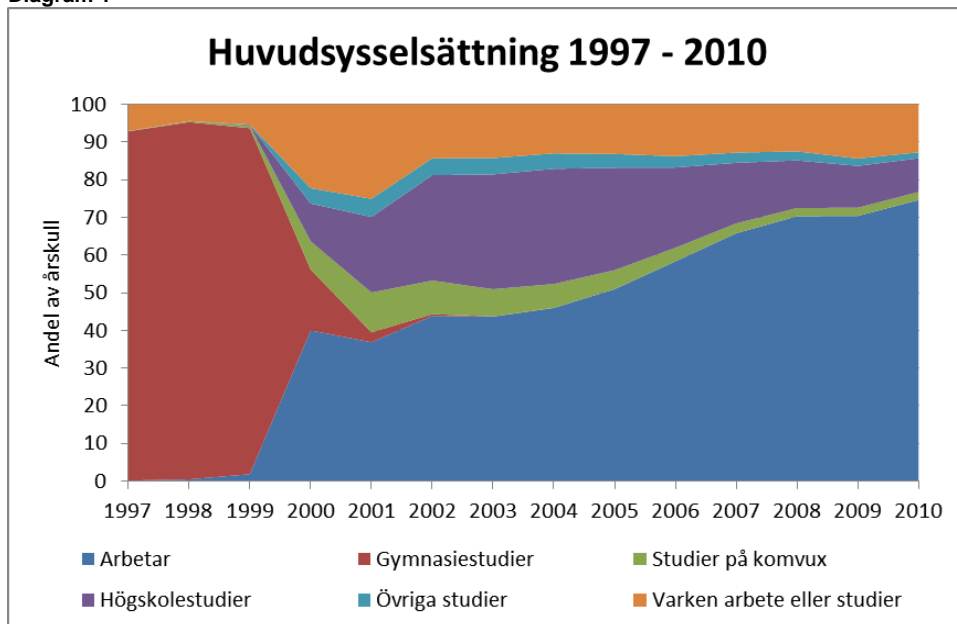
I arbete

År 2000 när två tredjedelar av årskullen fullföljt sina gymnasiestudier arbetar 40 procent. Året efter sjunker andelen med tre procentenheter, därefter sker en stadig ökning av andel som arbetar och tio år efter avslutat gymnasium är 75 procent av årskullen i arbete.

I studier

Från år 2000 ökar andelen som studerar på universitet och högskola fram till 2004 då nästan 31 procent av alla födda 1981 ägnar sig åt högre studier. Under andra halvan av 00-talet avtar andelen högskolestuderande och 2010 är det endast 9 procent som är inskrivna på någon högskoleutbildning.

Diagram 1

Källa: SCB och SKL:s beräkningar

Andelen som studerar på Komvux är betydligt mindre jämfört med de som studerar på universitet och högskola, som mest är 10,6 procent av årskullen. Andelen studerande på vuxenutbildning är som störst mellan 2000 och 2004 och där toppen nås 2001. Från 2005 och framåt är andelen som läser in gymnasieutbildning 5 procent eller lägre.

Varken i arbete eller studier

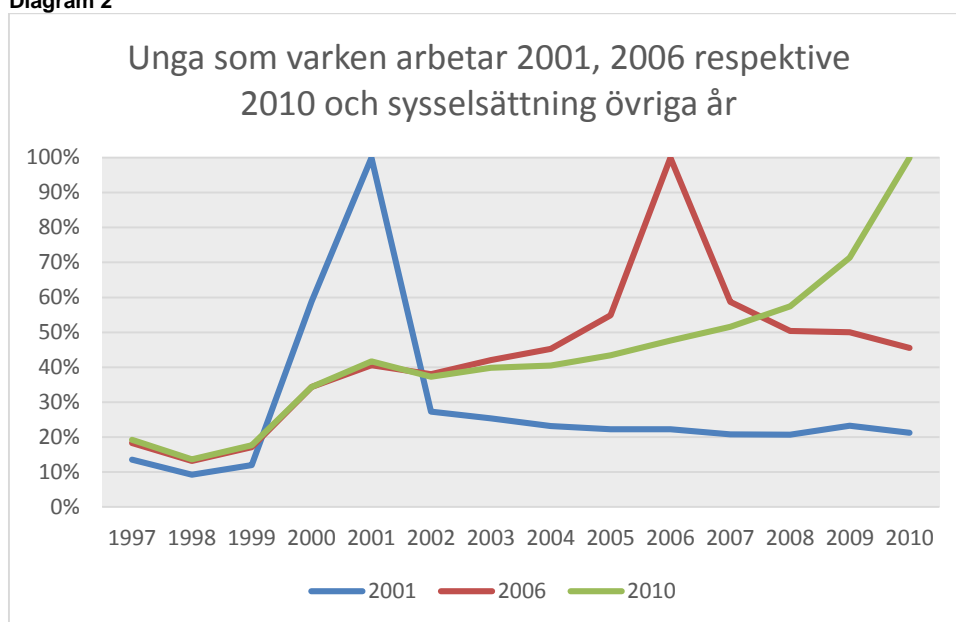
Det finns ett antal personer som varken arbetar eller studerar den aktuella mätveckan¹. Det som är anmärkningsvärt med denna grupp är att den från 21 års ålder inte förändras speciellt mycket i storlek, utan att andelen varierar mellan 12,4 och 14,3 procent under hela tiden fram till 29 års ålder. Värt att notera är ökningen mellan år 2008 och 2009 som en effekt av finanskrisen.

Diagram 2 visar varaktigheten i att varken arbeta eller studera vid tre olika tidpunkter. Av de som varken arbetade eller studerade 2001 var en stor del i arbete under resterande delen av 00-talet. Av de som varken arbetade eller studerade 2006 respektive 2010 är det betydligt större andel som varken arbetat eller studerat åren innan.

¹ De data som används i rapporten är kommer från SCB:s Longitudinella individ data bas, där hämtas data om individernas sysselsättning från SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsdatabas (RAMS). Där mäts vad samtliga individer gör under en vecka i november.

En analys av kurvan över andelen som varken arbetade eller studerade 2006 och deras frånvaro från arbete eller studier, visar att cirka hälften varit utan sysselsättning åren före 2006 och att andelen återgick till samma nivå åren efter 2006.

Diagram 2

Källa SCB och SKL:s beräkningar

Kvinnor studerar och män arbetar

Det finns stora skillnader mellan könen i fördelningen av de som arbetar eller studerar. Det är fler män som arbetar jämfört med kvinnor, med ett undantag för år 2000. Skillnaden ökar och kulminerar kring 2004 då det skiljer nästan 13 procentenheter, därefter minskar gapet men år 2010 är andelen män som arbetar fortfarande drygt 5 procentenheter högre.

Kvinnor utbildar sig däremot i större utsträckning än män. Andelen kvinnor som studerar på universitet och högskola är högre samtliga år mellan 2000 och 2010, störst är skillnaden 2003 och 2004 då andelen kvinnliga studenter är 9 procentenheter högre. Det är även vanligare att kvinnor studerar på Komvux, dock är det inte lika stora skillnader som vid högskolestudier.

Sysselsättning bland personer som inte fullföljt gymnasiet vid 20 års ålder

Trots att 27 procent av alla i ålderskohorten 1981 inte har fullföljt gymnasiestudierna vid 20 års ålder, har 85 procent av dessa varit inskrivna på gymnasiet årskurs

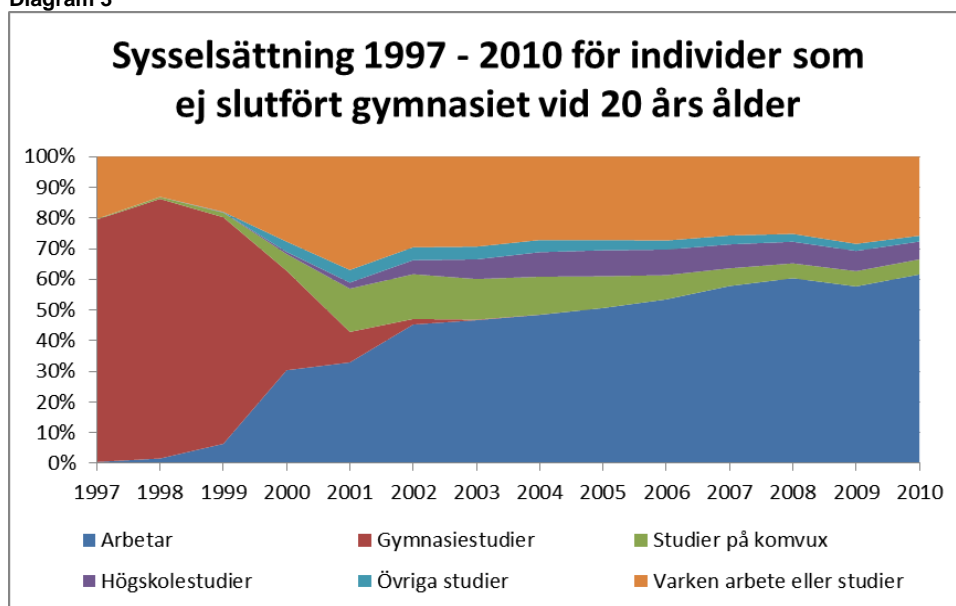
2 och 74 procent årskurs 3. Således är det många av dem som har en ofullständig gymnasieutbildning som har ägnat närmare tre år åt att studera på gymnasiet.

Mellan 2001 och 2005 är det en relativt stor grupp som studerar på vuxenutbildning. Andelen faller från nästan 15 till 10 procent, därefter minskar andelen ytterligare och 2010 är det knappt 5 procent som är inskrivna på Komvux.

Trots att många har varit inskrivna på gymnasiet i nästan tre år och en stor andel av dem därefter bedrivit studier på Komvux, är det endast 37,5 procent som tagit minst en treåring gymnasial utbildning 2010. Av dessa har nästan 16 procent en eftergymnasial utbildning.

Skillnaderna mellan könen är stor, nästan 42 procent av kvinnorna har en gymnasialutbildning varav nästan hälften, 20 procent har en eftergymnasial utbildning. Bland männen är det 34 procent som slutfört gymnasiestudierna, varav 12,5 procent har en eftergymnasial utbildning.

Diagram 3

Källa: SCB och SKL:s beräkningar

Skillnaden i sysselsättningen mellan hela kohorten och gruppen utan fullföljd gymnasieutbildning vid 20 års ålder, består framför allt i gruppen som varken arbetar eller studerar, samt andelen högskolestuderande. Andelen som varken arbetar eller studerar är betydligt större jämfört med hela kohorten och är inte lägre än 25 procent under hela den undersökta perioden. Det är en liten grupp som studerar på universitet eller högskola, som mest är 8 procent registrerade för högre studier.

Etablering på arbetsmarknaden

Beskrivningen ”att etablera sig” är ofta synonymt med ”att etablera sig på arbetsmarknaden”, till detta ska ”etablering på bostadsmarknaden” samt att bilda familj läggas till när etablering i bredare bemärkelse diskuteras. Att arbetsmarknadsanknytningen har så stor betydelse beror på att en fast inkomst många gånger är en förutsättning för de andra etableringsvariablerna.

Vilka faktorer är det som påverkar hur snabbt en individ kommer i arbete? I detta avsnitt redovisas olika faktorer som påverkar individens; möjlighet att komma i arbete, risk för arbetslöshet samt inkomster.

Gymnasieutbildningens betydelse för arbete

När gymnasieutbildningens betydelse för möjligheterna att få ett arbete ska analyseras, så jämförs här individer med gymnasiebetyg i tre olika nivåer² med individer utan avslutat gymnasium.

Jämförelsen visar att samtliga som avslutat gymnasiet med låga eller medelgoda betyg har större chans³ till ett arbete vid 20 års ålder. Individer med höga betyg har lägre chans att ha ett arbete än de utan avslutat gymnasium år 2001. Anledningen är att de allra flesta i denna betygskategori studerar vidare efter gymnasiet.

Personer med låga avgångsbetyg har 73 procents högre chans att ha ett jobb jämfört med de som inte avslutat gymnasiet 2001. År 2006 råder fortfarande samma förhållanden mellan de olika betygskriterierna. År 2010 ändras förhållandena och de med höga gymnasiebetyg har störst chans att ha ett arbete jämfört med de som inte slutfört gymnasiet. Skillnaden mellan de med låga betyg och de som saknar betyg har minskat till 20 procents högre chans för de med låga betyg.

Tidigare arbetslivserfarenhet starkast bidragande faktorn

Störst påverkan på möjligheten att vara i jobb, har tidigare arbetslivserfarenhet. Att en individ har arbetat någon gång under gymnasietiden har en stark positiv effekt

---

² Nivåerna är låg, medel respektive hög. De motsvarar betyg i intervallen 0 – 10,0, 10,1 – 15,0 samt 15,1 – 20. Årskullen 1981 hade det relativa betygssystemet i grundskolan och fick det förra betygssystemet i gymnasiet.

³ Logaritmisk regression beräknar olika variabelers statistiska påverkan på en beroende variabel. Utfallet visar vilken graden av påverkan på den beroende variabeln, utfallet benämns som risk. I denna rapport benämns utfallet som ”chans” i de fall som den beroende variabeln anses vara av positiv karaktär.

på möjligheterna att vara i jobb 2001. Det ökar möjligheterna med 232 procent. Effekten av sommar- och/eller extrajobb under gymnasietiden avtar, men finns med och har en svagt positiv påverkan på chansen att ha ett jobb även 2010.

Däremot är faktorn att ha varit i arbete 2001 viktig för möjligheterna att ha ett arbete 2006, det ger en ökad chans med 67 procent. Att ha arbetat 2006 bidrar till att öka chanserna till ett jobb med 210 procent år 2010.

Faktorer som har negativ inverkan på möjligheten till arbete

Samtidigt⁴ som vi ser faktorer som utbildningsnivå och tidigare arbetslivserfarenhet, som har en positiv inverkan till möjligheterna att vara i arbete, finns faktorer som har negativ inverkan.

Utrikesfödda har svårare än inrikes födda att komma in på arbetsmarknaden. Dock ser vi att skillnaderna mellan inrikes födda och utrikes födda avtar under perioden. Detta stämmer överens med erfarenheter som bland andra Arbetsförmedlingen redovisat att tiden är en viktig faktor för utrikesfödda personers möjlighet att komma i arbete.

Att ha mottagit ekonomiskt bistånd någon gång under den undersökta perioden påverkar möjligheterna till arbete negativt. Här kan kausaliteten diskuteras, då det kan vara svårigheten att få ett arbete som medför att en individ måste söka ekonomiskt bistånd.

Att ha haft några perioder av arbetslöshet under den undersökta tidsperioden har marginell negativ inverkan på möjligheterna att vara i arbete år 2010. Om perioderna blir fler så påverkas möjligheterna framför allt år 2010. Innan så är inte alla resultat signifikanta, dvs. statistiskt säkerställda.

Vilken roll spelar den socioekonomiska bakgrunden?

Det är endast små skillnader i effekter av att ha förälder med förgymnasial eller gymnasial utbildning när det gäller möjligheterna att vara i arbete. Personer med minst en högutbildad förälder har mindre chans att vara i arbete under de två mätåren 2001 respektive 2006. Dessa individer har dock betydligt större chans att studera på universitet eller högskola under samma period. Effekten är avtagande men en liten skillnad finns kvar år 2010.

---

⁴ I dessa beräkningar har samtliga utlandsfödda lagts in i en och samma variabel. Ursprungsregion har av utrymmesskäl inte beaktats då rapporten fokuserar på faktorer som är mer avgörande för individers möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden oavsett födelseregion.

Av samma anledning innebär att ha en föräldrar med hög disponibel inkomst har negativ inverkat på chansen att ha ett arbete 2001 resp. 2006. Dessa individer studerar i stor utsträckning på universitet och högskola de närmaste åren efter gymnasiet. År 2010 har inte föräldrarnas inkomster någon effekt på möjligheterna till att ha ett arbete.

Ökad risk för arbetslöshet utan avslutat gymnasium

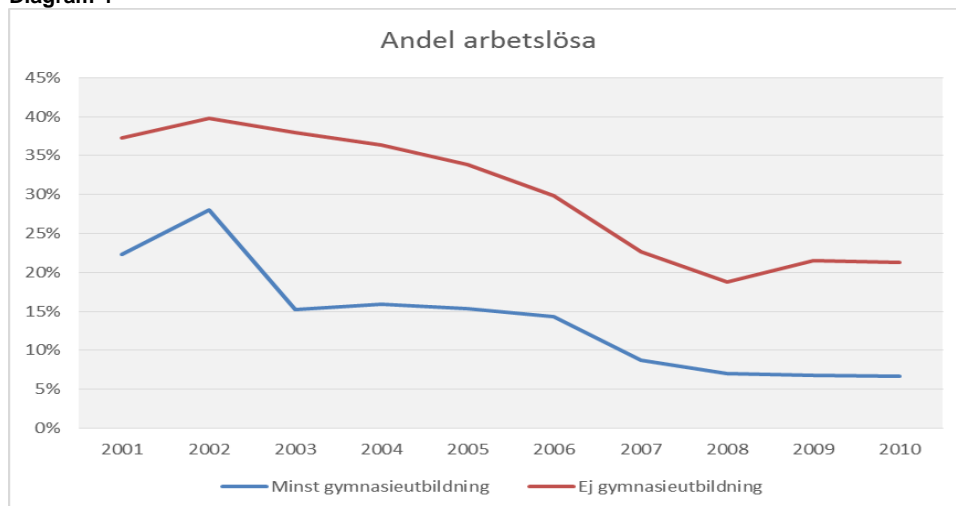
Utbildning och arbetslivserfarenhet är de två viktigaste faktorerna som bidrar till att unga får ett arbete. Det innebär omvänt att utan dessa båda egenskaper blir det svårt att komma in på arbetsmarknaden. Resultaten visar att framför allt utbildningsnivån påverkar möjligheten att behålla ett arbete.

Lågutbildade män har högre risk för arbetslöshet

Från 20 års ålder ökar andelen som någon gång under året har haft en period av arbetslöshet⁵ dramatiskt. År 2001 har 30 procent av årskullen minst en dag registrerad som arbetslös hos Arbetsförmedlingen. Därifrån minskar arbetslösheten hos årskullen fram till 2008, då knappt 12 procent har någon dags registrerad arbetslöshet. 2008 inträffar finanskrisen vilket visar sig i att arbetslösheten åter börjar stiga. År 2010 har nästan 14 procent varit inskrivna som arbetslös hos arbetsförmedlingen.

Diagram 4 visar att det är stor skillnad i hur stor andel av de med avslutat gymnasium respektive de med ofullständig gymnasieutbildning, som är arbetslösa. För båda kategorierna ökar arbetslösheten och är väldigt hög under perioden och kulminerar 2002.

Diagram 4

Källa: SCB och SKL:s beräkningar

⁵ Uppgifterna om arbetslöshet kommer från Arbetsförmedlingen och baseras på antalet dagar en individ är inskriven som arbetssökande på Arbetsförmedlingen. Att utvecklingen skiljer sig mot andelen som varken arbetar eller studerar, har sin förklaring i att inte alla som varken arbetar eller studerar är inskrivna på arbetsförmedlingen

Arbetslösheten faller för båda grupperna och når lägst nivå 2008. Dock är arbetslösheten för de som inte fullföljt gymnasiet är nästan 3 gånger så hög jämfört med de med minst gymnasial utbildning. Medan situationen för de med gymnasieutbildning eller högre fortsätter att förbättras, påverkar effekterna av finanskrisen de personer som inte har fullföljt gymnasiet vid 20 års ålder. Att arbetslösheten stiger kraftigt de första åren efter avslutat gymnasium och därefter sjunker är en naturlig utveckling. Det anmärkningsvärda är att det är en så pass stor nivåskillnad mellan de som avslutat och de som inte fullföljt gymnasiet.

Förutom under 2002 har män med minst gymnasieutbildning en något lägre arbetslöshet jämfört med kvinnor med minst gymnasieutbildning. Bland de kvinnor och män som har en ofullständig gymnasieutbildning är det omvänt, dvs. en större andel av kvinnorna är arbetslösa jämfört med män. Under de första åren på 00-talet är det relativt stora skillnader i andelen män som är arbetslösa jämfört med andelen kvinnor. År 2002 är nästan 43 procent av männen utan slutförd gymnasieutbildning, motsvarande siffra för kvinnor är 36 procent. Skillnaderna minskar fram till 2008, därefter ökar skillnaderna åter som en konsekvens av den lågkonjunktur som följde av turbulensen på de finansiella marknaderna.

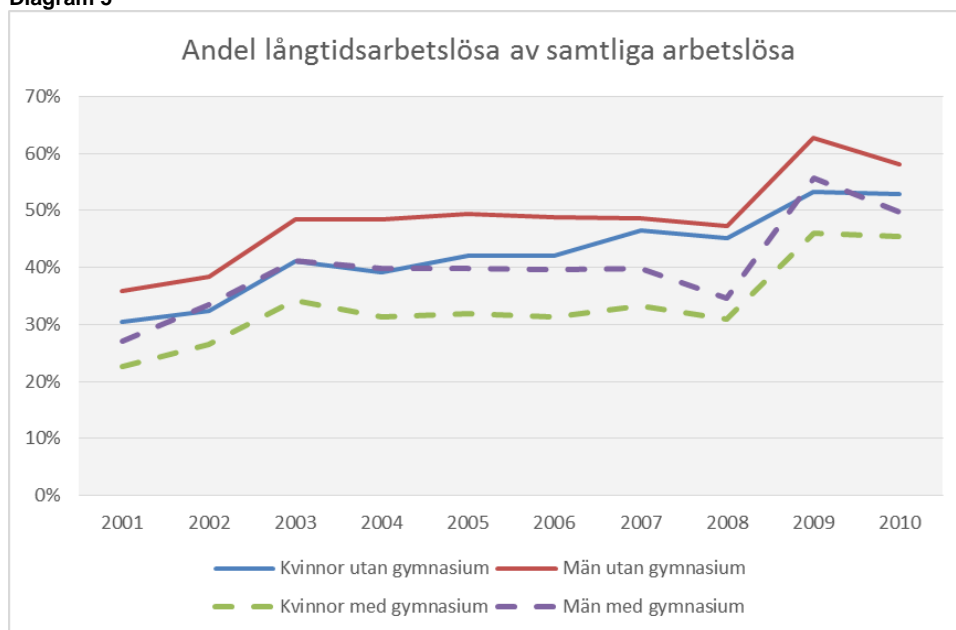
Under 2002 till 2005 genomgick Sverige en lågkonjunktur som inleddes med kraftiga börsfall redan under 2001. Detta fick effekter på arbetsmarknaden 2002 och varade fram till 2005. Under 2006 började konjunkturen att återhämta sig vilket visade sig i en förbättrad arbetsmarknad.

De ”81-or” som slutfört gymnasiet påverkades framför allt under 2002, därefter så har andelen arbetslösa varit stabil kring 15 procent fram till 2006. Andelen arbetslösa bland de utan slutförd gymnasieutbildning vid 20 år, har kontinuerligt minskat från 2002 fram till 2008, dock från väldigt höga nivåer.

Utan avslutat gymnasium ökar risken för långtidsarbetslöshet

Risken för arbetslöshet korrelerar relativt starkt med utbildningsnivå. Dock är det inte så stor skillnad i den beräknade risken mellan de som inte avslutat gymnasiet och de som avslutat med låga betyg. De med låga betyg löper större risk att få fler perioder av arbetslöshet jämfört med de utan slutbetyg från gymnasiet. Individer med betyg på de övriga nivåerna har lägre risk för arbetslöshet samt för många arbetslöshetsperioder jämfört med de utan avslutat gymnasium.

Diagram 5

Källa: SCB och Arbetsförmedlingen och SKL:s beräkningar

Effekterna på långtidsarbetslösheten är större för gruppen utan fullföljt gymnasium, där 59 procent av alla arbetslösa i gruppen utan fullföljt gymnasium är långtidsarbetslösa 2009. Män utan slutfört gymnasium drabbas hårdast där nästan 23 procent är arbetslösa 2009 och av dem har 63 procent fler än 91 dagars arbetslöshet under året. Motsvarande siffror för kvinnor är 20 procent varav 53 procent av dem är långtidsarbetslösa.

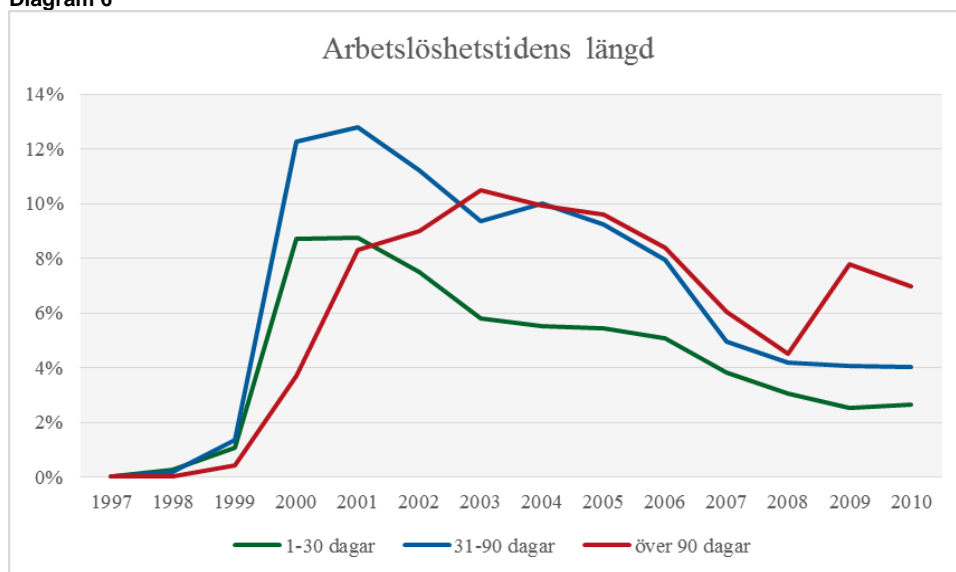
Nivån är lägre bland de som slutfört gymnasiet, men utvecklingen följer samma mönster. 2008 är ett undantag då framför allt arbetslösheten bland män med minst gymnasieutbildning sjunker, för att sedan drastiskt öka 2009.

Arbetslöshetstiderna förändras relativt snabbt från att vara relativt jämnt fördelade mellan; kort, 1 – 30 dagar, medellång, 31 – 90 dagar och lång, över 91 dagar, till att allt större andel av de arbetslösa har medellång eller lång arbetslöshetsperiod under ett år. Andelen av de arbetslösa som har få arbetslöshetsdagar under ett år minskar från 35 procent år 2000 till 19 procent 2010. Samtidigt ökar andelen som har fler

än 91 dagars arbetslöshet under ett år från 15 procent av de arbetslösa till 51 procent under samma period. Det sker en stor förändring av arbetslöshetstidens längd under 2009 och 2010, då andelen av de arbetslösa som har fler än 91 dagars arbetslöshet ökar med 10 procentenheter från de föregående åren.

Generellt klarar sig kvinnor bättre jämfört med män, då det är en större andel av de kvinnliga arbetslösa som har korta arbetslöshetsperioder jämfört med män. Samtidigt som det är en större andel av de arbetslösa männen som har långa arbetslöshetsperioder. Sett till andelen män som har fler än 91 dagars arbetslöshet under ett år, blir det uppenbart att effekterna av finanskrisen drabbade män i högre utsträckning än kvinnor. Andelen långtidsarbetslösa män (som andelen av samtliga arbetslösa män) ökade från 40,6 procent 2008 till 58,7 procent 2009. Motsvarande ökning bland kvinnor var från 36,2 till 48,5. Dock var andelen i det närmaste oförändrad för kvinnor år 2010, medan andelen långtidsarbetslösa män hade minskat med 5 procentenheter.

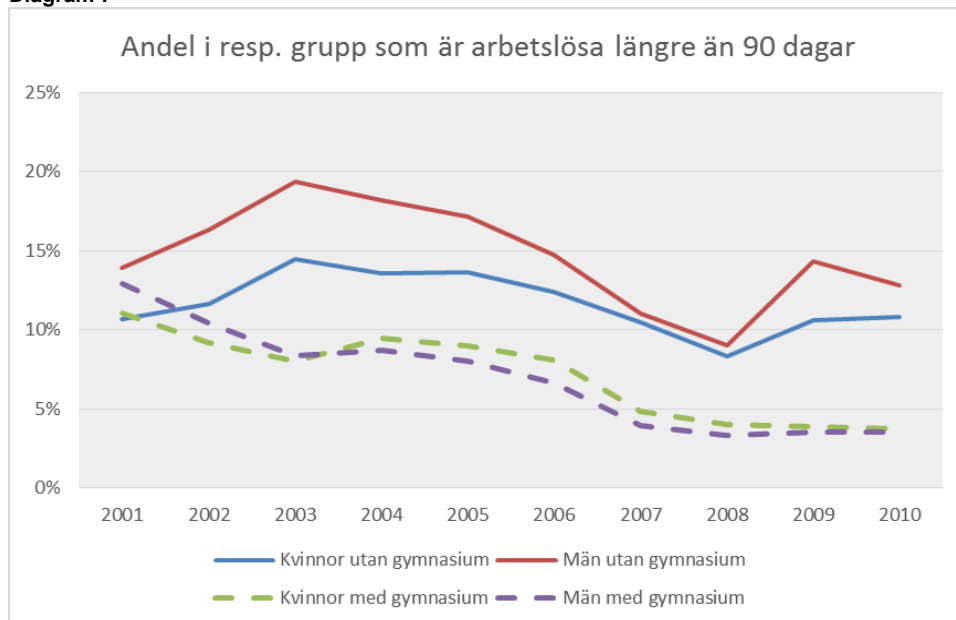
Diagram 6

Källa: SCB och Arbetsförmedlingen samt SKL:s beräkningar

Utvecklingen av hur stor andel som är arbetslös längre än 90 dagar skiljer sig åt mellan de som slutfört gymnasiet 2001 och de som inte fullföljt.

Diagram 7

Källa: SCB och SKL:s beräkningar

Andelen som är arbetslösa längre än 90 dagar bland de som slutfört gymnasiet senast år 2001 sjunker fram till 2010 och är under 5 procent från 2007 och framåt. Andelen påverkas något av 00-talets första lågkonjunktur men inte av den andra. Däremot minskar andelen vid högkonjunkturer som inleds 2006.

Andelen med fler än 90 dagars arbetslöshet bland de som inte fullföljt gymnasiet vid 20 års ålder ökar under decenniets båda lågkonjunkturer. Det är små skillnader mellan könen bland de med avslutat gymnasium. Det är däremot en större andel män utan slutfört gymnasium som är arbetslösa mer än 90 dagar jämfört med kvinnor. Skillnaden krymper under högkonjunkturåren 2006 – 2008, för att sedan åter öka 2009.

Arbetslivserfarenhet minskar risken för arbetslöshet

Som förväntat är arbetslivserfarenhet en faktor med stark inverkan på risken för arbetslöshet. Att ha haft ett arbete under gymnasietiden visar sig vara något som minskar risken för arbetslöshet under de tio år som följt efter avslutade gymnasiestudier. Att även ha haft ett arbete 2001, 2006 och 2010 ger lägre risk för arbetslöshet. Precis som när det gäller utbildningens påverkan, så är skillnaderna mot dem som inte arbetat liten när det kommer till skillnader i risk för en arbetslöshetsperiod, men skillnaderna i risk ökar med fler arbetslöshetsperioder.

Socioekonomisk bakgrund viktig för anknytning till arbetsmarknaden

Den socioekonomiska bakgrunden spelar roll främst om individen har högutbildade och högavlönade föräldrar. Till skillnad från faktorernas effekt på chansen till hög utbildning, så har föräldrarnas inkomst en starkare effekt på reducerad risk jämfört med föräldrarnas utbildning. Att någon av föräldrarna fått ekonomiskt bistånd under grundskoletiden ökar risken för arbetslöshet jämfört med de individer som haft föräldrar som inte fått ekonomiskt bistånd.

Lägre andel som får A-kassa bland arbetslösa utan slutfört gymnasium

Det är stora skillnader i hur stor andel av de arbetslösa som får arbetslöshetsersättning (A-kassa) av de som inte har fullföljt gymnasiet vid 20 års ålder och hela kohorten.

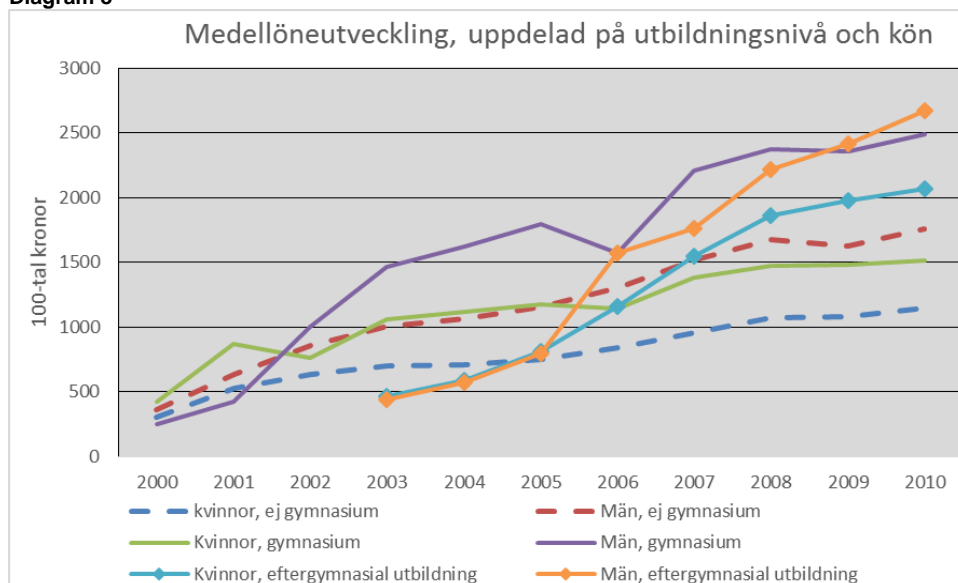
2006 får 87 procent av samtliga arbetslösa arbetslöshetsersättning, därefter sjunker andelen och 2008 är det 75 procent av de arbetslösa som får A-kassa. Den troliga förklaringen till denna kraftiga minskning är ett ändrat regelverk samt ökade avgifter för att vara medlem i arbetslöshetsförsäkringen, vilket fick många att välja att stå utanför. De kommande två åren sjönk andelen ytterligare något till 73 procent.

Motsvarande andelar för gruppen som inte fullföljt gymnasiet vid 20 år ålder är betydligt lägre. Även i denna grupp var andelen arbetslösa som fick A-kassa som störst 2006. Dock var andelen endast 64 procent och även bland dessa minskade andelen kraftigt fram till och 2008 då 56 procent av de arbetslösa fick arbetslöshetsersättning. År 2010 hade andelen arbetslösa i denna grupp som fick A-kassa utbetalt under året minskat till 53 procent

Stora skillnader i inkomst

Trots att kvinnor studerar längre ger det inte effekt på löneskillnader mellan män och kvinnor. Jämförelser av medellön visar att det är stora skillnader mellan olika utbildningsnivåer och kön. Det som är anmärkningsvärt är att män i genomsnitt tjänar bättre än högre utbildade kvinnor.

Diagram 8

Källa: SCB och SKL:s beräkningar

Data visar att lönespridningen är större bland männen och att högsta lönen är betydligt högre bland män än kvinnor. Den främsta förklaringen till löneskillnaderna mellan könen är att den svenska arbetsmarknaden till stor del är könsuppdelad samt att kvinnor i arbetar deltid i betydligt större omfattning än män. Lönenivåerna i de manligt dominerade sektorerna är högre jämfört med kvinnligt dominerade sektorer. Att den svenska arbetsmarknaden är till stor del könsuppdelad visas även i skillnader mellan könen i ökade arbetslöshetsnivåer efter den ekonomiska krisen 2008. Lönespridningen är högst bland personer med eftergymnasial utbildning och lägst bland personer med gymnasial utbildning. Detta gäller både för män och kvinnor.

Vilka faktorer styr löneutvecklingen?

Genom att göra fyra lönegrupper; ingen lön, 1 – 150 000 kr, 150 100 – 300 000 kr samt över 300 100 kr per år, kan en analys göras av hur de olika faktorerna påverkar möjligheterna till olika lönenivåer år 2010.

Analysen visar att män har 3 gånger större möjlighet att nå en lön över 300 000 kronor jämfört med kvinnor, samtidigt som de har hälften så stor risk att få en lön som är lägre än 150 000 kronor per år jämfört med kvinnor.

Nivån på gymnasiebetyget har en positiv inverkan på vilken lön en individ har störst chans att få. Det finns framför allt ett positivt samband mellan gymnasiebetyg och en lön över 300 000 kr. Sambandet mellan lön och utbildning blir ännu starkare om en jämförelse görs mellan utbildningsnivå 2010 och lön. Sambandet innebär att ju högre utbildning en individ har, desto större är chansen att ha en lön över 300 000 kr. Även det omvända sambandet finns mellan låg utbildningsnivå och låg inkomst.

Utöver kön och utbildning har även tidigare arbetslivserfarenhet betydelse för lönenivån 2010. De som haft ett arbete 2006 har 6 gånger högre chans att ha en hög lön jämfört med de som inte arbetade. Att ha varit i arbete 2001 har en positiv effekt, men relativt liten, 47 procent. Att ha haft ett arbete under studietiden har en liten positiv inverkan, 38 procent.

Personer med utländsk bakgrund har något lägre chans jämfört med svenskfödda att få en lön över 300 000, 13 procent. Att ha många arbetslöshetsperioder är dock något som minskar möjligheterna till en hög lön vid 29 års ålder. Personer som inte fått ekonomiskt bistånd någon gång under perioden 1997 – 2010, har dubbelt så hög chans att få en hög lön jämfört med de som någon gång fått bistånd.

Stora skillnader i behovet av ekonomiskt bistånd

Endast cirka hälften av de arbetslösa personer som inte hade fullföljt gymnasiet vid 20 års ålder fick A-kassa under 2010. Den andra hälften fick sin försörjning från kommunernas ekonomiska bistånd. 2010 fick 12 procent av personer utan fullföljt gymnasium ekonomiskt bistånd någon gång under året. Detta ska jämföras med resten av ålderskullen där motsvarande siffra var 1,7 procent. Totalt fick 4,3 procent av alla födda 1981 ekonomiskt bistånd någon gång under 2010 (se tabell i tabellbilaga).

Det sociala arvet

Den faktor där risken för att få ekonomiskt bistånd är störst är om en individ haft en förälder som fått ekonomiskt bistånd under grundskoletiden. Risken ökar med 6,5 gånger jämfört med en individ vars föräldrar inte fått ekonomiskt bistånd under grundskoletiden.

Att ha högt utbildade eller högavlönade föräldrar i det närmaste halverar risken jämfört med övriga utbildningskategorier eller inkomstgrupper.

Av dessa faktorer följer att ju bättre resultat i gymnasiet och desto högre utbildningsnivå vid 29 års ålder vilket minskar risken för att få ekonomiskt bistånd någon gång under tiden fram till 29 års ålder.

Att arbeta har en positiv effekt, om än inte lika stor som ovan nämnda. Män har något lägre risk för att få ekonomiskt bistånd jämfört med kvinnor och utrikesfödda har betydligt högre risk för att någon gång under tiden fram till 2010 få ekonomiskt bistånd.

Vad påverkar utbildningsnivån 2010?

Utbildningsnivån påverkar möjligheterna att vara i jobb och att få hög lön. Vilka faktorer är mest avgörande för att ha en hög utbildningsnivå 2010? Kvinnor studerar längre jämfört med män och som även löper betydligt större risk att endast ha en förgymnasial utbildning vid 29 års ålder.

Resultaten från gymnasieskolan har väldigt stor betydelse (se tabellbilagan) för vilken utbildningsnivå en individ har vid 29 års ålder. Personer med höga slutbetyg från gymnasiet har med väldigt stor sannolikhet även en eftergymnasial utbildning tio år senare. Samtidigt råder det omvända förhållandet att utan en avslutad gymnasieutbildning vid 20 års ålder, är risken stor att fortfarande ha en förgymnasial utbildning vid 29 års ålder.

Personer som är utrikesfödda har en något större chans att ha en högre utbildningsnivå än inrikes födda vid 29 års ålder.

Föräldrarnas utbildningsbakgrund har större betydelse än deras disponibla inkomst. Att ha minst en förälder med eftergymnasial utbildning har stor betydelse för individens utbildningsnivå vid 29 års ålder. Föräldrarnas utbildningsnivå har dubbelt så stor inverkan på chansen till en eftergymnasial utbildning som inkomsten. Om föräldern fått ekonomiskt bistånd under perioden 1990-97 inverkar det negativt på möjligheterna till en hög utbildningsnivå 2010.

Hur många går vidare till högre utbildning från de olika gymnasieprogrammen?

1992 ändrades gymnasieutbildningen så att samtliga program skulle ge grundläggande behörighet till eftergymnasiala studier. Totalt har 45 procent av alla födda 1981 vidareutbildat sig efter gymnasiet. Hur ser fördelningen ut mellan personer med examen från studieförberedande- respektive yrkesförberedande program ut?

Som väntat studerar en majoritet av de personerna med en examen från något av de studieförberedande programmen Naturvetenskapliga- och samhällsvetenskapliga programmet vidare, 83 respektive 71 procent. Även studenter från specialutformade, estetiska och medieprogrammet studerar i hög grad vidare efter gymnasiet (63, 60 och 46 procent).

Av de yrkesförberedande programmen är det personer från vård- och omsorgsprogrammet samt barn- och fritidsprogrammet som i störst utsträckning studerar vidare, 37 respektive 33 procent. Lägst andel som studerar vidare kommer från fordonsprogrammet och byggprogrammet, 5 procent vardera. Av de som har ett slutbetyg från ett individuellt program har 9 procent studerat vidare efter avslutat gymnasium. Övriga program finns i intervallet 10 – 25 procent som studerar vidare.

Att det är från program som vård- och omsorg samt barn- och fritid flest studerar vidare stämmer väl med övriga resultat. Det är två program med stark kvinnodominans och kvinnor tenderar att studera längre än män. Det blir tydligt i att lägst andel som går vidare till högre studier kommer från två mansdominerande program.

Att en låg andel av de som gått fordons- eller byggprogrammet studerar vidare beror till stor del på att dessa sektorer haft en god arbetsmarknad under 00-talet. Att löneutvecklingen i dessa båda sektorer varit relativt god bidrar till att färre väljer att studera vidare.

Generellt är det dock en relativt stor andel som går vidare till högre studier även från de yrkesförberedande programmen. Många har eftergymnasial utbildning kortare än tre år, vilket kan tyda på att de vidareutbildar sig inom yrket.

Vad påverkar resultaten i gymnasiet?

Kvinnor har högre chans att få höga betyg, män har nästan hälften så stor chans som kvinnor att få höga slutbetyg medan risken att få låga betyg är 35 procent högre.

Nivån på slutbetyget från grundskolan⁶ har stor betydelse för hur stora chanserna är att nå samma nivå på slutbetyget i gymnasiet. Det som sticker ut är att det är ingen statistisk skillnad mellan de som inte har ett slutbetyg 1997 och de som har låga slutbetyg i chansen att få ett medelbetyg på gymnasiet. Samtidigt är chansen betydligt lägre för dem med låga grundskolebetyg att få ett bra gymnasiebetyg, jämfört med de som inte har ett slutbetyg från 1997. En anledning som nämnts är att det finns individer som avslutat grundskolan 1996 eller 1998 med bättre betyg som ingår i denna kategori. De är få, men får genomslag i regressionsanalysen.

Föräldrarnas utbildningsnivå har en positiv inverkan på möjligheterna till högre betyg, dock finns inte samma samband med riskerna för lägre betyg. Föräldrarnas inkomst har endast en positiv inverkan i och med att de med en förälder med hög inkomst påverkar chansen positivt till att nå högsta betyget.

Sambandet förstärks om en förälder har fått ekonomiskt bistånd någon gång under de sju åren innan gymnasiet påbörjas⁷, dvs. att chansen till ett högre betyg minskar om någon förälder fått ekonomiskt bistånd under tiden då individen är 9 – 16 år.

---

⁶ Indelningen av grundskolebetygen är; ej betyg 97, låga, medel och höga betyg. Betygsgränserna för indelningen är 0 – 2,4, 2,5 – 4,0 samt 4,1 – 5

⁷ Att det endast är 7 år av grundskoletiden och inte samtliga 9 år, beror på brytning i SCB:s data vilket gör att det inte går att få en enhetlig tidserie under den önskade perioden.

Personer som är utrikes födda har svårare jämfört med inrikes födda att nå högre resultat i gymnasiet. Det finns dock skillnader som beror på hur länge de bott i Sverige. Personer som har bosatt sig i Sverige före 7 års ålder har bättre studieresultat jämfört med personer som anlänt senare. Av de som inte fullföljt gymnasiet vid 20 års ålder, har två tredjedelar (63 procent) anlänt till Sverige efter 7 års ålder.

Inom vilka sektorer arbetar 81:orna efter gymnasiet?

Vilka yrken och sektorer är det som anställer ungdomar, både de som gått ut gymnasiet och de som inte avslutat studierna? Genomgången av medelinkomster visar att det är stora skillnader i vilka inkomster män respektive kvinnor har tio år efter avslutat gymnasium. Den huvudsakliga förklaringen är att de arbetar i olika sektorer där lönenivåerna skiljer sig åt.

Största andelen män som börjar arbeta efter avslutade gymnasiestudier får anställning inom *handel och kommunikation* (25 procent) och *tillverkning och utvinning* (21 procent). Bland kvinnor är det vanligaste första yrkena inom *handel och kommunikation* (24 procent), *vård och omsorg* (23 procent) följt av *personliga och kulturella tjänster* (16 procent). Utöver de två första kategorierna är det större spridning bland de sektorer som männen börjar arbeta inom.

Det är dock långt ifrån alla som fortsätter inom samma yrke, utan det är många som byter och nio år senare har fördelningarna förändrats. 2010 är *finansiella verksamheter och företagstjänster* (21 procent) den vanligaste sektorn bland män, följt av *handel och kommunikation* (19 procent) och *tillverkning och utvinning* (16 procent). Störst förändring har skett inom dessa tre sektorer där den första har ökat med 9 procentenheter och de andra har minskat med 6 respektive 5 procentenheter.

Bland kvinnor är det fyra sektorer som dominerar 2010; *vård och omsorg* (20 procent), *handel och kommunikation* (16 procent), *finansiell verksamhet* och *företagstjänster* (15 procent) samt *utbildning och forskning* (15 procent). De största förändringarna har skett inom *utbildning och forskning* (ökat med 10 procentenheter), *handel och kommunikation* samt *personliga och kulturella tjänster* som minskat med 8 procentenheter vardera.

Det finns vissa likheter mellan könen i yrkesval, men också skillnader som förklarar en del av löneskillnaden. Hur ser det ut för de ungdomar som inte fullföljt gymnasiet? De som får ett arbete, skiljer de sig från övriga i åldersgruppen och är rörligheten lika stor?

För männen skiljer sig inte mönstret så mycket år 2001, många får jobb inom *handel och kommunikation* (20 procent), *tillverkning och utvinning* (17 procent) samt *finansiell verksamhet och företagstjänster* (11 procent). Flest hamnar i en kategori med *ej specificerad verksamhet* (24 procent), att jämföra med de med avslutat gymnasium 11 procent. Det som är en stor skillnad mellan de som har och de som inte har ett slutbetyg från gymnasiet vid 20 års ålder, är att rörligheten bland dem som inte avslutade gymnasiet är betydligt mindre. Störst förändringar sker inom

tillverkning och utvinning där andelen minskar med 4 procentenheter, inom *ej specificerad verksamhet* som minskar med 3,5 procentenheter men är fortfarande den dominerande sektorn samt *byggverksamhet* som ökar med 4 procentenheter.

Även bland kvinnor utan avslutat gymnasium är *ej specificerad verksamhet* den största sektorn (26 procent), följt av *vård och omsorg* (21,5 procent), *handel och kommunikation* (15,5 procent) samt *personliga och kulturella tjänster* (14,5 procent). Även bland kvinnor är den yrkesmässiga rörligheten betydligt mindre jämfört med de som avslutat gymnasiet. Det är endast inom *personliga och kulturella tjänster* (minskar med 5 procentenheter) samt *utbildning och forskning* (ökar med 4 procentenheter) som det sker några större förändringar i sammansättningen mellan 2001 och 2010.

Utveckling inom olika yrken framöver

Carl Benedict Frey verksam vid Lunds universitet samt Oxford University har tillsammans med en kollega i Oxford Michael A Osborne, gjort en studie av hur känsliga olika yrken är för datorisering och digitalisering⁸. De undersökte 702 olika yrken på den amerikanska arbetsmarknaden för att se i vilken grad de skulle kunna ersättas av datorer eller robotar och vilken effekt det får på arbetsmarknaden.

Stefan Fölster på Reforminstitutet gjorde en översättning av yrkeskoderna till de yrken som finns i SCB:s yrkesklassificeringsregister⁹. Studierna visar att många yrken kommer att automatiseras i framtiden, samtidigt som det finns andra där risken inte är lika stor, med det vi känner till idag. Yrken som Fölster listar där flest arbetstillfällen är hotade i Sverige framöver är: försäljare inom detaljhandel och demonstratörer, vård och omsorgspersonal, säljare och inköpare, övrig kontorspersonal och fordonsförare. Yrken som löper störst risk att ersättas med datorer är: bokförings- och redovisningsassistenter, maskinoperatörer, kassapersonal, försäljare, detaljhandel, demonstratörer och liknande.

Många av dessa yrken är ingångsyrken för ungdomar och bland dem som inte fullföljt gymnasiet är det sektorer där en stor del arbetar. Om resultaten i studierna skulle visa sig slå igenom till viss del, innebär det att en stor del av yrkena på den svenska arbetsmarknaden riskerar att försvinna och de som finns kvar ändrar karaktär.

Under 2000-talet har antalet lågkvalificerade arbeten ökat i Sverige, vilket skulle underlätta för personer utan gymnasieutbildning att få ett arbete. Så har dock inte blivit fallet, då även konkurrensen om dess jobb ökat. Många söker dessa jobb, dels

---

⁸ *The future of employment: how susceptible are jobs to computerization?*, Oxford 2013

⁹ *Vart annat jobb automatiseras inom 20 år*, Reforminstitutet 2014

för att de inte får ett jobb de är kvalificerade för, dels för att arbetskraftsinvandringen underlättats så arbetskraft från andra länder är med och konkurrerar.

Utöver detta har studiemedelsystemet gjorts om och blivit mindre förmånligt än tidigare. Det har lett till att fler studenter väljer att finansiera studierna med jobb vid sidan av. Detta har påverkat arbetsgivarnas möjlighet att välja arbetskraft med högre utbildning samtidigt som det påverkar studietakten. Att många studenter väljer att arbeta parallellt innebär att det tar längre tid att slutföra utbildningarna.

Våren 2015 kom Stefan Fölster med en uppföljning av rapporten¹⁰. Där argumenterar författaren för att automatisering och digitalisering kommer att leda till att nya jobb skapas och att vi redan är inne i den utvecklingen. Det kommer dock att leda till en polarisering av arbetsmarknaden där ökning av antalet jobb kommer att ske i det högsta respektive det lägsta segmentet.

Utbildning blir allt viktigare för att nå ett väl avlönat arbete medan de tendenser som visas i denna rapport kommer att förstärkas, att personer med låg utbildning kommer ha en svag anknytning till arbetsmarknaden med låga löner.

---

¹⁰ *De nya jobben i automatiseringens tidevarv*, Reforminstitutet 2015

Geografisk rörlighet

Att det pågår en urbanisering där allt fler väljer att flytta från landsbygd in till städer är välkänt och att Sverige är det land i Europa som har den snabbaste urbaniseringen. Det är framför allt ungdomar som står för omflyttningen och en av de viktigaste anledningarna till att flytta är att få bättre möjligheter till utbildning och arbete. En skillnad mot tidigare generationer är att många söker sig utomlands, framför allt till Europa men även andra delar av världen. Det visar sig i att antalet personer födda 1981 som är mantalsskrivna i Sverige har minskat med 3 000 personer mellan 1997 och 2010. Majoriteten av dessa har flyttat utanför landets gränser. Många har dessutom bott utomlands en eller flera gånger under tidsperioden.

En genomgång av förändringen av var i landet 81:orna är mantalsskrivna bekräftar bilden. Tre län växer, andelen födda 1981 som bor i Stockholm ökar med 6,6 procentenheter mellan 2001 och 2010. I Västra Götaland och Skåne är ökningen betydligt måttligare, 0,5 respektive 0,2 procentenheter. I resterande 18 län minskar andelen i ålderskohorten. Det är inte några dramatiska minskningar, de varierar mellan 0,1 och 0,8 procentenheter.

Ett oväntat resultat är att det inte är några större skillnader mellan män och kvinnor. Det skiljer någon tiondels procentenhet inom länen, men det finns inte något tydligt mönster då det i vissa län är något fler män som flyttat jämfört med kvinnor och vice versa.

Den skillnad som man brukar hävda är att kvinnor flyttar och män stannar, den består men då mellan de som har en gymnasieutbildning och de som inte har fullföljt gymnasiet. Det är betydligt färre individer som inte fullföljt gymnasiet som bor i ett annat län 2010 jämfört med 2001. Inte heller här finns det några entydiga skillnader mellan könen. Förutom Stockholms län som har en ökning med 1,4 procentenheter av andelen födda 1981 utan fullständigt gymnasium, minskar andelen i samtliga län mellan 0 – 0,4 procentenheter.

Vad som inte syns i dessa data är flyttningen inom länen, som även den är betydande och följer urbaniseringens mönster. Många unga söker sig till orter där det finns möjligheter till arbete och utbildning och detta innebär många gånger en flytt inom- såväl som mellan län.

Vilka utmaningar står unga inför i framtiden

Att göra en förutsägelse om framtidens arbetsmarknad är inte lätt. Att den fortsätter förändras är i stort sett det enda som vi kan vara säkra på. Att det kommer ställas högre krav på arbetskraften är även det troligt då teknikutvecklingen medför att allt fler yrken får ett arbetsinnehåll som kräver mer och andra kunskaper jämfört med idag. Utöver teknikutveckling kommer globalisering att ställa högre krav på arbetskraften, då konkurrensen går från att vara lokal, regional och nationell till att vara global. Det innebär att arbetstagare i Sverige konkurrerar med arbetstagare i många andra länder.

Teknikutveckling underlättar kunskapsspridning så det som en gång varit Sveriges konkurrensfördel att ha en välutbildad arbetskraft med hög produktivitet, kommer att utmanas från många länder och företag som strävar efter att ta marknadsandelar från företag knutna till Sverige.

En artikel publicerad i Ekonomisk Debatt av Rune Åberg¹¹, visar förändringen i jobbtillväxt under perioderna 2000 – 2007 samt 2008 – 2011. Den senare perioden visar effekterna på svensk arbetsmarknad efter finanskrisen 2008.

Rune Åberg delar in den svenska arbetsmarknaden i 5 grupper, så kallade kvintiler, utifrån lönenivåer. De arbetena med lägst löner återfinns i kvintil 1 och de med högst lönenivå i kvintil 5. Under perioden 2000 – 2007 har antalet arbeten i kvintil 1, 4 och 5 ökat medan antalet arbeten i kvintil 2 och 3 har minskat.

Data visar att arbetsmarknaden har vuxit i båda ändarna, dvs. antalet kvalificerade arbeten som i de allra flesta fall kräver högskoleutbildning eller motsvarande ökar, och antalet lågkvalificerade jobb ökar. Detta innebär att konkurrensen om de mindre kvalificerade arbetena kommer att öka, då det finns färre av de som karaktäriseras som medelkvalificerade. Ser vi framåt så är det många av de yrkena i kvintil 1, 2 och 3, och i viss mån i kvintil 4 som kommer att vara utsatta för automatisering och digitalisering.

Hur viktig kommer grundutbildningen att vara?

Med ovannämnda utmaningar på arbetsmarknaden kommer kraven på arbetskraften att öka och redan idag ställer arbetsgivare i de flesta fall krav på slutfört gymnasium. I boken *The second machine age* av Eric Brynjolfsson och Andrew McAfee, verksamma vid Massachusetts Institute of Technology (MIT), konstaterar författarna att allt fler amerikanska arbetsgivare börjar ställa collegeutbildning (utbildning på en nivå mellan svensk gymnasieutbildning och svensk högskoleutbildning)

---

¹¹ *Tjugohundratalets arbetsmarknad – fortsatt uppkvalificering eller jobbpolarisering*, Ekonomisk Debatt nr 2 2013

som grundkrav för de anställda. Samtidigt visar författarna inflationsjusterad lönestatistik som pekar på att den grupp på arbetsmarknaden som haft reallöneutveckling de senaste 50 åren är de arbetstagare som har minst en collegeutbildning. Övriga grupper har de facto haft reallöneminskningar under samma tidsperiod.

Det här visar att vi riskerar att få en tudelad arbetsmarknad där en relativt stor grupp klarar sig väl och har en bra reallöneutveckling, samtidigt som vi har en ännu större grupp som konkurrerar om låglönejobb och där det finns grupper som inte alls har en chans på arbetsmarknaden. Vi ser redan tendenser av detta idag där stora grupper har svårt att få en anställning utan någon form av anställningsstöd.

Vilka andra färdigheter kommer att krävas

Detta kommer att ställa stora krav på utbildningssystemet som måste se till att betydligt fler minst når en utbildningsnivå motsvarande gymnasium än vad som är fallet i dag. En gymnasieutbildning är nödvändig men många gånger inte tillräcklig, redan idag krävs andra kompetenser än de formella. Ska vi dessutom konkurrera med datorer och robotar gäller det att fokusera på de färdigheter där människor har och kommer att ha konkurrensfördelar gentemot maskiner, dvs. sociala, kreativa och kommunikativa förmågor.

Utöver detta kommer det att krävas större flexibilitet av arbetskraften då utvecklingen går allt snabbare vilket ställer större krav på vidareutbildning och det kanske blir vanligare med karriärbyten under livet. Att klara olika typer av omställningar blir lättare ju högre grundutbildning individerna har. Med höga grundkunskaper så kan utbildningen mer koncentreras till det som är nytt och som måste kompletteras.

Att få hjälp med omställning, som varit ett ledord i den svenska arbetsmarknadspolitiken under 50 år, kan komma att omfatta färre på arbetsmarknaden. Detta då en större grupp inte kommer ha nödvändiga kvalifikationer för att under en kortare period av arbetslöshet kunna skaffa sig nödvändig kompetens för att möta arbetsmarknadens krav. Detta blir tydligt i hur matchningen på arbetsmarknaden har fungerat allt sämre efter varje konjunkturedgång sedan början av 1980-talet.

SKL:s förslag på hur måste skolan förändras för att möta framtida krav

Att det sker strukturomvandlingar på svensk arbetsmarknad är inget nytt. Sverige har arbetat med aktiv arbetsmarknadspolitik och ett utbildningssystem öppet för alla för att kunna möta kommande utmaningar. Dock visar resultaten av rapporten att det sociala arvet har stor betydelse, då barn till lågutbildade i betydligt mindre utsträckning vidareutbildar sig och har större benägenhet att inte slutföra gymnasiet.

För att möta de framtida kraven från arbetsmarknad och från samhällsliv, krävs att fler utbildar sig mer. Vad vi än ska möta för krav blir det lättare att hålla ihop ett samhälle om fler är med och bidrar och känner sig delaktiga.

Det kräver att diskussionen om den framtida utbildningen och hur skolan ska förändras ser bortom PISA-resultat och diskussioner om att elever har olika anlag för olika utbildningsinriktningar. Det måste mer handla om att utveckla pedagogik, problemlösning och förmåga att tänka utanför de gränser och normer som finns.

Utifrån resultaten från rapporten vill SKL fokusera på utmaningar kring att:

- För att klara av målet om full sysselsättning är det avgörande att ungdomar genomgår både grund- och gymnasieskola med godkända betyg. En bredare diskussion om utbildningens organisering och arbetssätt är nödvändig och måste gå utanför de idag givna ramarna.
- Stärka skolans kompensatoriska roll, den socioekonomiska bakgrunden spelar en avgörande roll för skolresultaten. Föräldrars utbildningsnivå är mer avgörande än inkomstnivå.
- Utveckla ett uppföljningssystem för skolan som gör det lättare och snabbare för elever, föräldrar, lärare, rektorer och huvudmännen att se om utbildningsmålen nås.
- Stärka kopplingen mellan forskning och skolan. Det finns för lite forskning om vad som sker i klassrummet och den forskning som finns, når inte ut i verksamheten tillräcklig omfattning. Det är också viktigt att ha en internationell utblick över forskning och kunskapsbildning.
- Det är viktigt att utveckla arbetet med sommar- och feriejobb så att så många som möjligt har arbetslivserfarenhet när gymnasieutbildningen är avslutad. Här är det viktigt att branscher och arbetsgivare är involverade och ser ungdomarna som framtida medarbetare.
- För att möta arbetsmarknadens framtida krav måste skolan se till att utveckla elevernas digitala färdigheter, analytiska-, sociala- och entreprenöriella förmågor. Detta är kunskaper och förmågor som får större betydelse när allt fler arbetsmoment kan automatiseras.

Tabellbilaga

All data kommer från SCB:s Longitudinell integrationsdatabas för Sjukförsäkrings- och Arbetsmarknadsstudier LISA samt Arbetsförmedlingens händelsedatabas och har bearbetats av SKL.

Sysselsättning

Sysselsättning år 1997 – 2010

Procent av hela ålderskohorten

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbetar	0,2	0,5	1,8	40,0	36,9	43,9	43,7	46,0	51,0	58,4	65,8	70,3	70,4	74,6
Gymnasiestudier	92,7	94,9	91,9	16,2	2,6	0,5	0,1	-	-	-	-	-	-	-
Studier på Komvux	0,1	0,3	0,6	7,5	10,6	8,9	7,2	6,4	5,0	3,6	2,6	2,2	2,2	2,1
Högskolestudier	-	-	0,2	10,1	20,1	28,0	30,5	30,6	27,2	21,3	16,1	12,6	11,1	9,0
Övriga studier	-	-	0,1	4,1	4,8	4,5	4,3	4,1	3,7	3,0	2,7	2,4	2,0	1,6
Varken arbete eller studier	7,0	4,4	5,3	22,2	25,0	14,3	14,2	13,0	13,1	13,7	12,8	12,4	14,3	12,7

Sysselsättning 1997 - 2010, Kvinnor

Procent av samtliga kvinnor

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbetar	1,0	0,3	1,7	41,3	35,8	38,7	37,3	39,5	45,2	53,7	61,5	66,8	67,8	71,9
Gymnasiestudier	93,9	95,0	91,7	14,1	2,1	0,4	0,1	-	-	-	-	-	-	-
Studier på Komvux	-	0,3	0,8	8,9	12,1	10,3	8,5	7,8	6,2	4,7	3,5	2,8	2,9	2,8
Högskolestudier	-	-	0,3	11,7	23,1	31,8	35,2	35,1	31,0	24,4	18,8	14,9	13,1	10,6
Övriga studier	-	-	0,1	5,7	6,0	5,3	5,1	4,8	4,3	3,5	3,0	2,7	2,2	1,7
Varken arbete eller studier	5,9	4,3	5,4	18,3	20,8	13,5	13,8	12,8	13,2	13,7	13,2	12,8	14,1	12,9

Sysselsättning 1997 - 2010, Män

Procent av samtliga män

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbetar	0,2	0,6	2,0	38,7	37,9	48,9	49,7	52,2	56,5	62,8	70,0	73,7	72,9	77,2
Gymnasiestudier	91,7	94,8	92,1	18,2	3,1	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-
Studier på Komvux	-	0,2	0,5	6,1	9,1	7,5	5,9	5,0	3,9	2,5	1,7	1,5	1,5	1,5
Högskolestudier	-	-	0,2	8,5	17,2	24,3	26,1	26,2	23,5	18,4	13,5	10,5	9,2	7,4
Övriga studier	-	-	-	2,5	3,7	3,8	3,6	3,4	3,0	2,5	2,5	2,1	1,8	1,4
Varken arbete eller studier	8,1	4,4	5,2	25,9	29,0	15,0	14,6	13,1	13,0	13,8	12,3	12,1	14,6	12,5

Personer som varken arbetar eller studerar 2001

Procent av hela ålderskohorten

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Samtliga	13,5	9,2	12,0	58,8	100	27,3	25,3	23,2	22,3	22,3	20,8	20,7	23,3	21,2
Kvinnor	39,4	10,2	13,3	56,5	100	29,3	27,5	25,7	25,2	24,4	23,6	23,3	25,2	23,5
Män	13,8	8,6	11,1	60,4	100	25,9	23,9	21,5	20,3	20,9	18,9	19,0	22,0	19,6

Personer som varken arbetar eller studerar 2006

Procent av hela ålderskohorten

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Samtliga	18,3	13,2	17,1	34,3	40,6	38,0	42,0	45,2	54,8	100	58,7	50,4	50,0	45,5
Kvinnor	16,5	12,3	16,0	31,7	36,7	34,9	39,6	43,6	53,5	100	58,1	48,8	47,6	43,4
Män	20,0	14,0	18,2	36,8	44,2	41,0	44,4	46,8	56,2	100	59,4	51,9	52,2	47,5

Personer som varken arbetar eller studerar 2010

Procent av hela ålderskohorten

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Samtliga	19,2	13,6	17,7	34,4	41,7	37,3	39,8	40,5	43,4	47,6	51,6	57,5	71,4	100
Kvinnor	16,8	12,6	16,4	31,6	37,6	34,6	37,6	37,9	41,9	44,3	49,8	55,9	68,0	100
Män	21,5	14,5	18,9	37,1	45,7	40,0	42,0	43,0	45,0	50,8	53,3	59,1	74,7	100

Examensår för personer som varken arbetar eller studerar 2001, 2006 respektive 2010

Procent av ålderskohorten

Examensår för unga som varken arbetar eller studerar år:

Samtliga	2001	2006	2010
Samlat betygsdokument	8,2	6,5	6,5
Ej gymnasiebetyg	30,1	44,9	45,9
1999	0,3	0,6	0,6
2000	47,6	41,3	39,3
2001	13,8	6,7	7,7

Kvinnor	2001	2006	2010
Samlat betygsdokument	6,8	5,7	5,6
Ej gymnasiebetyg	30,9	41,1	41,5
1999	0,4	0,8	0,9
2000	48,4	45,9	44,5
2001	13,5	6,6	7,6

Män	2001	2006	2010
Samlat betygsdokument	9,2	7,1	7,4
Ej gymnasiebetyg	29,6	48,6	50,3
1999	0,2	0,4	0,3
2000	47,0	37,0	34,2
2001	14,0	6,9	7,8

Sysselsättning för personer utan avslutat gymnasium

Sysselsättning för personer utan slutfört gymnasium 2001

Procent av personer som ej fullföljt gymnasiet vid 20 års ålder

Samtliga	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbetar	0,5	1,6	6,4	30,4	32,9	45,3	46,7	48,5	50,7	53,5	57,8	60,4	57,7	61,6
Gymnasiestudier	79,0	84,6	73,9	32,4	9,9	1,8	0,2	-	-	-	-	-	-	-
Studier på Komvux	0,2	0,6	1,5	5,4	14,1	14,6	13,2	12,4	10,4	7,9	5,8	4,9	5,0	4,9
Högskolestudier	-	-	0,1	0,7	2,0	4,6	6,4	8,0	8,5	8,3	7,8	7,0	6,6	5,8
Övriga studier	-	-	0,1	3,3	4,1	4,2	4,1	3,9	3,4	3,0	2,9	2,6	2,3	1,9
Varken arbete eller studier	20,3	13,1	18,0	27,7	36,9	29,5	29,3	27,2	27,2	27,3	25,7	25,2	28,4	25,8

Sysselsättning för personer utan slutfört gymnasium 2001

Procent av kvinnor som ej fullföljt gymnasiet vid 20 års ålder

Kvinnor	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbetar	0,2	1,3	6,3	30,1	31,0	40,2	40,3	41,9	43,7	46,6	50,2	54,2	52,3	56,4
Gymnasiestudier	80,6	83,8	71,2	29,7	9,2	1,7	0,2	-	-	-	-	-	-	-
Studier på Komvux	0,3	0,8	1,9	7,1	17,8	18,4	17,0	16,2	13,7	11,5	9,0	7,4	7,4	7,3
Högskolestudier	-	-	0,1	1,0	2,8	5,6	7,9	9,7	10,4	10,5	10,1	9,0	8,7	7,6
Övriga studier	-	-	0,2	4,6	5,1	5,0	4,8	4,5	3,8	3,4	3,2	3,0	2,7	2,2
Varken arbete eller studier	18,9	14,1	20,3	27,5	34,1	29,1	29,8	27,6	28,4	28,1	27,6	26,4	28,9	26,5

Sysselsättning för personer utan slutfört gymnasium 2001

Procent av män som ej fullföljt gymnasiet vid 20 års ålder

Män	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbetar	0,7	1,9	6,5	30,6	34,4	49,2	51,6	53,5	56,0	58,8	63,6	65,1	61,8	65,6
Gymnasiestudier	77,8	85,3	75,9	34,5	10,5	1,9	0,2	-	-	-	-	-	-	-
Studier på Komvux	0,1	0,4	1,2	4,1	11,3	11,7	10,3	9,4	7,8	5,2	3,3	2,9	3,1	3,1
Högskolestudier	-	-	0,1	0,5	1,3	3,8	5,3	6,7	6,9	6,7	6,1	5,5	5,0	4,4
Övriga studier	-	-	-	2,4	3,4	3,6	3,7	3,5	3,0	2,6	2,7	2,2	2,0	1,7
Varken arbete eller studier	21,4	12,4	16,3	27,8	39,1	29,9	28,9	26,8	26,2	26,8	24,3	24,2	28,1	25,2

Utbildningsnivå för personer utan avslutat gymnasium

Utbildningsnivå för personer utan avslutat gymnasium 2001

Procent av personer som ej fullföljt gymnasiet vid 20 års ålder

Samtliga	2005	2010
Ingen uppgift	7,1	8,6
Förgymnasialutbildning kortare än 9 år	1,0	1,1
Förgymnasial utbildning 9 år	41,0	33,3
Gymnasieutbildning högst 2-årig	18,9	19,5
Gymnasieutbildning 3 år	23,3	21,9
Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	7,1	8,2
Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	1,5	7,4
Forskarutbildning	-	-

Utbildningsnivå för personer utan avslutat gymnasium 2001
 Procent av kvinnor som ej fullföljt gymnasiet vid 20 års ålder

Kvinnor	2005	2010
Ingen uppgift	7,7	8,9
Förgymnasialutbildning kortare än 9 år	1,0	1,0
Förgymnasial utbildning 9 år	38,8	28,6
Gymnasieutbildning högst 2-årig	18,6	19,8
Gymnasieutbildning 3 år	23,0	22,0
Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	8,6	9,2
Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	2,3	10,5
Forskarutbildning	-	-

Utbildningsnivå för personer utan avslutat gymnasium 2001
 Procent av män som ej fullföljt gymnasiet vid 20 års ålder

Män	2005	2010
Ingen uppgift	6,6	8,3
Förgymnasialutbildning kortare än 9 år	1,1	1,2
Förgymnasial utbildning 9 år	42,7	37,0
Gymnasieutbildning högst 2-årig	19,1	19,3
Gymnasieutbildning 3 år	23,6	21,8
Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	6,0	7,4
Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	0,9	5,0
Forskarutbildning	-	-

Arbetslöshet

Regressionstabeller ska tolkas om att; om värdet är högre än 1 innebär det en högre risk (chans) jämfört med referensvariabeln. Är värdet 1 är risken lika stor eller faktorn har ingen betydelse för den undersökta variabeln. T ex har män 4,39 procent högre risk (chans) att vara i arbete 2001 jämfört med kvinnor.

Hur stor är chansen att arbeta

	2001	2006	2010
	Exp(B)	Exp(B)	Exp(B)
Kvinna	Referens	Referens	Referens
Man	1,0439** (0,015)	1,4093*** (0,015)	1,2898*** (0,017)
Ej Gymnasiebetyg	Referens	Referens	Referens
Gymnasiebetyg 0 - 10p	1,7279*** (0,027)	1,6668*** (0,028)	1,2000*** (0,036)
Gymnasiebetyg 10 - 15p	1,3760*** (0,019)	1,3001*** (0,019)	1,5017*** (0,027)
Gymnasiebetyg 15 - 20p	0,5204*** (0,025)	0,8164*** (0,023)	1,5864*** (0,032)
Förgymnasial utbildning 2010			Referens
Gymnasial utbildning 2010			1,2910*** (0,032)
Eftergymnasial utbildning 2010			1,1549*** (0,034)
Inrikes född	Referens	Referens	Referens
Utrikes född	0,5298*** (0,030)	0,8906*** (0,027)	0,8731*** (0,029)
Har <i>ej</i> arbetat någon gång under gymnasiestudierna	Referens	Referens	Referens
Har arbetat någon gång under gymnasiestudierna	3,3172*** (0,017)	1,2017*** (0,018)	1,1240*** (0,022)
Ej i arbete 2001		Referens	Referens
I arbete 2001		1,6721*** (0,016)	1,3285*** (0,019)
Ej i arbete 2006			Referens
I arbete 2006			3,1084*** (0,018)

	2001	2006	2010
Har inte haft ekonomiskt bistånd under perioden 1997 - 2010	Referens	Referens	Referens
Har haft ekonomiskt bistånd under perioden 1997 - 2010	0,62734*** (0,020)	0,7013*** (0,020)	0,6130*** (0,022)
Ej varit arbetslös perioden 19 - 29 år	Referens	Referens	Referens
1 arbetslöshetsperiod 19 - 29 år	0,9246*** (0,023)	1,1365*** (0,022)	0,9661 (0,029)
2 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	0,8947*** (0,025)	1,1058*** (0,024)	0,8466*** (0,030)
3 - 5 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	0,9326** (0,022)	0,9840 (0,022)	0,7336*** (0,027)
6 - 10 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	0,9939 (0,026)	0,6829*** (0,026)	0,5851*** (0,031)
Fler än 11 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	0,8607** (0,054)	0,4351*** (0,052)	0,4346*** (0,057)
Förälder med förgymnasial utbildning	Referens	Referens	Referens
Förälder med gymnasial utbildning	0,9173*** (0,022)	0,9137*** (0,023)	1,0388 (0,026)
Förälder med eftergymnasial utbildning	0,5433*** (0,024)	0,4980*** (0,024)	0,8710*** (0,029)
Förälder med disponibelinkomst 0 - 150 000	Referens	Referens	Referens
Förälder med disponibelinkomst 150 000 - 300 000	0,9834 (0,015)	0,8884*** (0,015)	0,9895 (0,018)
Förälder med disponibelinkomst över 300 000	0,7158*** (0,041)	0,6813*** (0,037)	0,9975 (0,044)
Förälder ej haft ekonomiskt bistånd 90 - 97	Referens	Referens	Referens
Förälder haft ekonomiskt bistånd 90 - 97	1,0864*** (0,020)	1,0403* (0,020)	0,9356** (0,023)
Signifikans på 95%-nivån=* 99%-nivån=** och promille nivå =***			
Parentesen anger standard fel			

Arbetslöshet och utbildningsnivå

Arbetslösa med minst gymnasieutbildning											
Procent av personer med minst gymnasieutbildning											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Samtliga	23,7	22,3	28,0	15,2	15,9	15,3	14,3	8,7	7,0	6,8	6,7
Kvinnor	26,2	20,7	25,1	14,9	16,6	16,3	15,5	9,6	7,4	7,1	7,0
Män	21,0	24,0	30,8	15,5	15,3	14,3	13,8	7,8	6,6	6,5	6,4

Arbetslösa utan slutfört gymnasium											
Procent av personer som ej slutfört gymnasiet vid 20 års ålder											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Samtliga	27,4	37,3	39,8	38,0	36,3	33,8	29,9	22,6	18,8	21,5	21,3
Kvinnor	29,0	35,1	35,9	35,2	34,7	32,6	29,3	22,5	18,4	19,8	20,5
Män	26,3	38,9	42,7	40,1	37,6	34,8	30,2	22,7	19,1	22,8	22,0

Arbetslöshetstider

Antal arbetslöshetsdagar under ett år, procent av hela ålderskohorten														
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ej arbetslös	99,9	99,5	97,2	75,3	70,1	72,3	74,4	74,5	75,7	78,6	85,1	88,3	85,6	86,3
1-30 dagar	-	0,3	1,1	8,7	8,7	7,5	5,8	5,5	5,4	5,1	3,8	3,0	2,5	2,6
31-90 dagar	-	0,2	1,3	12,3	12,8	11,2	9,4	10,0	9,2	8,0	5,0	4,2	4,1	4,0
över 90 dagar	-	-	0,4	3,7	8,3	9,0	10,5	9,9	9,6	8,4	6,1	4,5	7,8	7,0
Totalt Arbetslös	0,1	0,5	2,8	24,7	29,9	27,	25,6	25,5	24,3	21,4	14,9	11,7	14,4	13,7

Antal arbetslöshetsdagar under ett år, procent av samtliga <i>kvinnor</i> i ålderskohorten														
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ej arbetslös	99,9	99,5	97,3	73,2	72,8	75,3	76,5	75,6	76,2	78,6	84,9	88,3	86,7	86,8
1-30 dagar	-	0,3	1,0	9,8	8,4	7,4	5,9	5,9	5,9	5,5	4,2	3,1	2,6	2,8
31-90 dagar	-	0,2	1,3	13,2	11,9	10,3	9,0	10,2	9,6	8,4	5,2	4,4	4,2	4,0
över 90 dagar	-	-	0,4	3,8	6,8	7,0	8,6	8,3	8,4	7,5	5,7	4,2	6,4	6,4
Totalt arbetslös	0,1	0,5	2,7	26,8	27,2	24,7	23,5	24,4	23,8	21,4	15,1	11,7	13,3	13,2

Antal arbetslöshetsdagar under ett år, procent av samtliga <i>män</i> i ålderskohorten														
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ej arbetslös	99,9	99,5	97,1	77,4	67,6	69,5	72,3	73,5	75,3	78,6	85,4	88,2	84,6	85,9
1-30 dagar	-	0,2	1,1	7,6	9,0	7,6	5,7	5,2	5,0	4,6	3,4	3,0	2,4	2,5
31-90 dagar	-	0,2	1,4	11,3	13,6	12,1	9,7	9,8	8,9	7,5	4,8	4,0	4,0	4,1
över 90 dagar	-	-	0,5	3,6	9,8	10,8	12,3	11,5	10,8	9,3	6,4	4,8	9,0	7,6
Totalt Arbetslös	0,1	0,5	2,9	22,6	32,4	30,5	27,7	26,5	24,7	21,4	14,6	11,8	15,4	14,1

Arbetslöshet bland personer utan fullföljt gymnasium vid 20 års ålder

Arbetslöshetstid för personer utan slutförd gymnasieutbildning 2001											
Procent av personer som ej slutfört gymnasiet vid 20 års ålder											
Samtliga	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ej arbetslös	72,6	62,7	60,2	62,0	63,7	66,2	70,1	77,4	81,2	78,5	78,7
1-30 dagar	8,5	9,4	9,9	7,8	7,2	6,7	6,2	4,9	4,2	3,4	3,8
31-90 dagar	13,1	15,3	15,5	12,9	13,0	11,5	10,0	6,9	5,9	5,4	5,6
över 90 dagar	5,8	12,5	14,3	17,3	16,2	15,6	13,7	10,8	8,7	12,7	11,9
Andel kort	31,1	25,3	25,0	20,6	19,8	19,7	20,6	21,8	22,3	16,0	17,7
Andel lång	21,2	33,6	36,0	45,5	44,5	46,3	46,0	47,7	46,4	59,0	56,0

Arbetslöshetstid för personer utan slutförd gymnasieutbildning 2001											
Procent av kvinnor som ej slutfört gymnasiet vid 20 års ålder											
Kvinnor	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ej arbetslös	71,0	64,9	64,1	64,8	65,3	67,4	70,7	77,5	81,6	80,2	79,5
1-30 dagar	9,2	9,3	10,0	8,0	7,7	6,8	6,7	5,1	4,2	3,7	4,1
31-90 dagar	13,8	15,1	14,3	12,7	13,4	12,1	10,3	6,9	5,9	5,5	5,6
över 90 dagar	6,0	10,7	11,6	14,5	13,5	13,7	12,4	10,5	8,3	10,6	10,8
Andel kort	31,8	26,6	27,8	22,8	22,3	20,9	22,8	22,9	22,7	18,8	19,9
Andel lång	20,6	30,4	32,4	41,1	39,1	42,0	42,1	46,6	45,2	53,3	52,9

Arbetslöshetstid för personer utan slutförd gymnasieutbildning 2001**Procent av kvinnor som slutfört gymnasiet vid 20 års ålder**

Män	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ej arbetslös	73,7	61,1	57,3	59,9	62,4	65,2	69,8	77,3	80,9	77,2	78,0
1-30 dagar	8,0	9,5	9,9	7,7	6,8	6,6	5,7	4,8	4,2	3,2	3,5
31-90 dagar	12,6	15,5	16,5	13,0	12,6	11,0	9,7	6,9	5,9	5,3	5,7
över 90 dagar	5,7	13,9	16,3	19,4	18,2	17,2	14,8	11,0	9,0	14,3	12,8

Andel arbetslösa som får arbetslöshetsersättning**Procent av arbetslösa inskrivna på Arbetsförmedlingen**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Samtliga	0,6	22,5	55,4	75,4	86,6	91,1	94,0	87,9	75,3	75,3	72,9
Ej gymnasium	1,6	15,3	31,4	46,8	56,9	61,4	64,3	63,5	56,3	56,3	53,3

Risk för arbetslöshet

Risk för arbetslöshetsperioder ålder 19-29 år

	Risk för 1 period jämfört med ej arbetslös	Risk för 2 arbetslöshetsperioder	Risk för 3 - 5 arbetslöshetsperioder	Risk för 6 - 10 arbetslöshetsperioder	Risk för 11 eller fler arbetslöshetsperioder
	Exp(B)	Exp(B)	Exp(B)	Exp(B)	Exp(B)
Kvinna	Referens	Referens	Referens	Referens	Referens
Man	0,6866*** (0,022)	0,5759*** (0,024)	0,4872*** (0,021)	0,5063*** (0,025)	0,8891* (0,053)
Ej Gymnasiebetyg	Referens	Referens	Referens	Referens	Referens
Gymnasiebetyg 0 - 10p	1,0336 (0,054)	1,0947 (0,055)	1,1026* (0,047)	1,1236* (0,055)	1,5316*** (0,098)
Gymnasiebetyg 10 - 15p	0,9190* (0,039)	0,8707*** (0,041)	0,7405*** (0,036)	0,5780*** (0,041)	0,5304*** (0,091)
Gymnasiebetyg 15 - 20p	0,6401*** (0,042)	0,4707*** (0,045)	0,2821*** (0,040)	0,1679*** (0,051)	0,1194*** (0,162)
Förgymnasial utbildning 2010	Referens	Referens	Referens	Referens	Referens
Gymnasial utbildning 2010	0,9332 (0,056)	0,8761* (0,053)	0,9342 (0,046)	0,8144*** (0,049)	0,3809*** (0,086)
Eftergymnasial utbildning 2010	0,9169 (0,054)	0,7790*** (0,056)	0,6164*** (0,048)	0,4184*** (0,053)	0,1165*** (0,105)
Inrikes född	Referens	Referens	Referens	Referens	Referens
Utrikes född	1,0926 (0,045)	1,1327** (0,047)	1,2742*** (0,041)	1,3986*** (0,046)	1,5832*** (0,075)

	Risk för 1 period jämfört med ej arbetslös	Risk för 2 arbetslöshetsperioder	Risk för 3 - 5 arbetslöshetsperioder	Risk för 6 - 10 arbetslöshetsperioder	Risk för 11 eller fler arbetslöshetsperioder
Har ej arbetat någon gång under gymnasiestudierna	Referens	Referens	Referens	Referens	Referens
Har arbetat någon gång under gymnasiestudierna	0,7673*** (0,025)	0,6367*** (0,028)	0,5777*** (0,025)	0,5073*** (0,032)	0,4073*** (0,081)
Ej i arbete 2001	Referens	Referens	Referens	Referens	Referens
I arbete 2001	0,8525*** (0,024)	0,7938*** (0,026)	0,7669*** (0,023)	0,8051*** (0,027)	0,7426*** (0,058)
Ej i arbete 2006	Referens	Referens	Referens	Referens	Referens
I arbete 2006	1,0258 (0,024)	0,9792 (0,026)	0,8056*** (0,023)	0,5374*** (0,028)	0,3446*** (0,058)
Ej i arbete 2010	Referens	Referens	Referens	Referens	Referens
I arbete 2010	0,9516 (0,028)	0,8145*** (0,030)	0,6791*** (0,026)	0,5195*** (0,030)	0,3936*** (0,057)
Förälder med förgymnasial utbildning	Referens	Referens	Referens	Referens	Referens
Förälder med gymnasial utbildning	1,0170 (0,036)	1,0251 (0,038)	1,0914** (0,033)	1,0971* (0,038)	1,0773 (0,066)
Förälder med eftergymnasial utbildning	0,8914** (0,038)	0,7950*** (0,040)	0,7829*** (0,035)	0,7293*** (0,041)	0,6259*** (0,081)

	Risk för 1 period jämfört med ej arbetslös	Risk för 2 arbetslöshetsperioder	Risk för 3 - 5 arbetslöshetsperioder	Risk för 6 - 10 arbetslöshetsperioder	Risk för 11 eller fler arbetslöshetsperioder
Förälder med disponibelinkomst 0 - 150 000	Referens	Referens	Referens	Referens	Referens
Förälder med disponibelinkomst 150 000 - 300 000	0,9172*** (0,023)	0,8631*** (0,024)	0,8097*** (0,021)	0,7895*** (0,026)	0,8102*** (0,052)
Förälder med disponibelinkomst över 300 000	0,5812*** (0,046)	0,4359*** (0,056)	0,3222*** (0,053)	0,2005*** (0,088)	0,2105*** (0,240)
Förälder ej haft ekonomiskt bistånd 90 - 97	Referens	Referens	Referens	Referens	Referens
Förälder haft ekonomiskt bistånd 90 - 97	1,2402*** (0,032)	1,3756*** (0,033)	1,6878*** (0,029)	2,1013*** (0,032)	2,4910*** (0,056)
Signifikans på 95%-nivån=* 99%-nivån=** och promille nivå =***					
Parentesen anger standard fel					

Löner i 100-tals kronor

Ej gymnasieutbildning

Medellön ej gymnasieutbildning				Maxlön, ej gymnasieutbildning				Standardavvikelse, ej gymnasieutbildning			
	Kvinnor	Män	Samtliga		Kvinnor	Män	Samtliga		Kvinnor	Män	Samtliga
2000	304	358	334	2000	2629	4230	4230	2000	382	474	435
2001	529	637	589	2001	3321	4612	4612	2001	581	703	654
2002	631	853	755	2002	3904	6116	6116	2002	660	847	778
2003	702	1004	871	2003	3704	8904	8904	2003	729	947	871
2004	710	1061	906	2004	4146	6745	6745	2004	769	1022	936
2005	751	1157	979	2005	7651	8783	8783	2005	817	1082	996
2006	841	1302	1102	2006	8630	9623	9623	2006	886	1152	1071
2007	958	1517	1277	2007	8097	13847	13847	2007	955	1238	1161
2008	1075	1672	1419	2008	9276	22345	22345	2008	1047	1337	1261
2009	1081	1625	1398	2009	8601	13700	13700	2009	1103	1388	1307
2010	1149	1754	1503	2010	9717	32916	32916	2010	1156	1492	1401

Gymnasieutbildning

Medellön gymnasieutbildning			Maxlön, gymnasieutbildning			Standardavvikelse, gymnasieutbildning					
	Kvinnor	Män	Samtliga		Kvinnor	Män	Samtliga		Kvinnor	Män	Samtliga
2000	423	248	423	2000	3724	1390	3724	2000	386	260	354
2001	867	423	844	2001	5500	3144	5500	2001	704	322	651
2002	765	998	884	2002	4479	6116	6116	2002	662	859	778
2003	1062	1460	1277	2003	5048	5312	5312	2003	755	943	884
2004	1118	1618	1393	2004	4942	6854	6854	2004	827	1016	968
2005	1177	1792	1519	2005	5026	7289	7289	2005	882	1062	1032
2006	1145	1574	1375	2006	9658	13567	13567	2006	960	1191	1111
2007	1379	2206	1848	2007	8037	18901	18901	2007	1005	1177	1180
2008	1476	2376	1991	2008	7304	37892	37892	2008	1076	1255	1263
2009	1482	2355	1984	2009	8601	9910	9910	2009	1117	1306	1302
2010	1512	2493	2078	2010	8250	32916	32916	2010	1154	1395	1386

Eftergymnasial utbildning

Medellön eftergymnasial utbildning, 100-tal			Maxlön eftergymnasial utbildning, 100-tal			Standardavvikelse eftergymnasial utbildning, 100-tal					
	Kvinnor	Män	Samtliga		Kvinnor	Män	Samtliga		Kvinnor	Män	Samtliga
2003	467	438	454	2003	5708	6537	6537	2003	426	471	446
2004	586	570	579	2004	9814	4073	9814	2004	584	626	602
2005	810	798	805	2005	7651	6768	7651	2005	769	855	807
2006	1159	1572	1341	2006	9035	13494	13494	2006	962	1184	1085
2007	1551	1760	1641	2007	11621	10522	11621	2007	1120	1326	1217
2008	1865	2221	2018	2008	13174	18526	18526	2008	1250	1483	1367
2009	1978	2412	2165	2009	16866	22128	22128	2009	1337	1588	1466
2010	2068	2671	2328	2010	22752	51111	51111	2010	1405	1745	1589

Löneregression

	Hur stor är chansen att få en lön upp till 150 000 2010, jämfört med ingen lön?	Hur stor är chansen att få en lön från 150 000 till 300 000 2010, jämfört med ingen lön?	Hur stor är chansen att få en lön över 300 000 2010, jämfört med ingen lön?
	Exp(B)	Exp(B)	Exp(B)
Kvinna	Referens	Referens	Referens
Man	0,5630*** (0,026)	0,9956 (0,025)	3,0953*** (0,027)
Ej Gymnasiebetyg	Referens	Referens	
Gymnasiebetyg 0 - 10p	1,1412** (0,051)	1,3523*** (0,050)	1,3837*** (0,056)
Gymnasiebetyg 10 - 15p	0,9637 (0,040)	1,2650*** (0,039)	1,6104*** (0,043)
Gymnasiebetyg 15 - 20p	0,8520** (0,050)	1,1671** (0,049)	2,3587*** (0,052)
Inrikes född	Referens	Referens	
Utrikes född	0,8448*** (0,039)	0,7993*** (0,038)	0,8698** (0,043)
Förgymnasial utbildning 2010	Referens	Referens	
Gymnasial utbildning 2010	1,4631*** (0,042)	1,4845*** (0,041)	1,5821*** (0,049)
Eftergymnasial utbildning 2010	4,8199*** (0,048)	3,7674*** (0,047)	6,5620*** (0,054)
Har <i>ej</i> arbetat någon gång under gymnasiestudierna	Referens	Referens	
Har arbetat någon gång under gymnasiestudierna	1,1637*** (0,035)	1,1560*** (0,033)	1,3779*** (0,035)
Ej i arbete 2001	Referens	Referens	

	Hur stor är chansen att få en lön upp till 150 000 2010, jämfört med ingen lön?	Hur stor är chansen att få en lön från 150 000 till 300 000 2010, jämfört med ingen lön?	Hur stor är chansen att få en lön över 300 000 2010, jämfört med ingen lön?
I arbete 2001	1,4062*** (0,029)	1,5486*** (0,028)	1,4699*** (0,030)
Ej i arbete 2006	Referens	Referens	
I arbete 2006	3,1641*** (0,028)	4,5104*** (0,027)	6,0506*** (0,030=
Har haft ekonomiskt bistånd under perioden 1997 - 2010	Referens	Referens	
Har inte haft ekonomiskt bistånd under perioden 1997 - 2010	1,3846*** (0,030)	1,6987*** (0,030)	2,0753*** (0,032)
Ej varit arbetslös perioden 19 - 29 år	Referens	Referens	
1 arbetslöshetsperiod 19 - 29 år	1,3400*** (0,045)	1,4154*** (0,042)	0,9533 (0,042)
2 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	1,5226*** (0,047)	1,5517*** (0,044)	0,7766*** (0,045)
3 - 5 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	1,7700*** (0,041)	1,4971*** (0,039)	0,5656*** (0,040)
6 - 10 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	2,1733*** (0,045)	1,3912*** (0,044)	0,3775*** (0,049)
Fler än 11 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	2,4400*** (0,071)	1,0644 (0,075)	0,2615*** (0,106)
Signifikans på 95%-nivån=* 99%-nivån=** och promille nivå =***			
Parentesen anger standard fel			

Hur stor andel får ekonomiskt bistånd?

Samtliga	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Procent av ålderskohorten												
Ej ekonomiskt bistånd	78,	73,3	71,7	74,0	76,8	77,8	79,8	83,4	86,7	88,1	87,7	88,1
Har fått ekonomiskt bistånd	22,0	26,7	28,3	26,0	23,2	22,2	20,2	16,6	13,3	11,9	12,3	11,9

Andel utan fullständig gymnasieutbildning 2001 som fått ekonomiskt bistånd, procent av samtliga kvinnor i ålderskohorten

Kvinnor	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ej ekonomiskt bistånd	76,0	70,2	69,1	72,6	75,7	76,4	79,0	83,0	86,0	87,6	87,6	88,4
Har fått ekonomiskt bistånd	24,0	29,8	30,9	27,4	24,3	23,6	21,0	17,0	14,0	12,4	12,4	11,6

Andel utan fullständig gymnasieutbildning 2001 som fått ekonomiskt bistånd, procent av samtliga män i ålderskohorten

Män	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ej ekonomiskt bistånd	79,4	75,6	73,8	75,1	77,7	78,9	80,5	83,8	87,3	88,5	87,7	87,8
Har fått ekonomiskt bistånd	20,6	24,4	26,2	24,9	22,3	21,1	19,5	16,2	12,7	11,5	12,3	12,2

Andel som fått ekonomiskt bistånd under året, procent av ålderskohorten

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ej gymnasium vid 20	26,7	28,3	26,0	23,2	22,2	20,2	16,6	13,3	11,9	12,3	11,9
Avslutat gymnasium	6,7	6,4	4,9	4,4	4,3	3,6	2,7	2,0	1,7	1,8	1,7
Samtliga födda 1981	11,9	12,1	10,4	9,3	8,9	7,9	6,3	4,9	4,	4,5	4,3

Faktorer som påverkar risken att få ekonomiskt bistånd?

Risken att ha fått ekonomiskt bistånd under perioden 1997 - 2010	
	Exp(B)
Kvinna	Referens
Man	0,8563*** (0,020)
Ej Gymnasiebetyg	Referens
Gymnasiebetyg 0 - 10p	0,7926*** (0,037)
Gymnasiebetyg 10 - 15p	0,5153*** (0,029)
Gymnasiebetyg 15 - 20p	0,3662*** (0,038)
Förgymnasial utbildning 2010	Referens
Gymnasial utbildning 2010	0,6484*** (0,034)
Eftergymnasial utbildning 2010	0,4168*** (0,038)
Inrikes född	Referens
Utrikes född	4,6426*** (0,032)
Har <i>ej</i> arbetat någon gång under gymnasiestudierna	Referens
Har arbetat någon gång under gymnasiestudierna	0,8530*** (0,025)
Ej i arbete 2001	Referens
I arbete 2001	0,6374*** (0,021)
Ej i arbete 2006	Referens
I arbete 2006	0,6830*** (0,022)

Risken att ha fått ekonomiskt bistånd under perioden 1997 - 2010	
Ej i arbete 2010	Referens
I arbete 2010	0,6081*** (0,022)
Ej varit arbetslös perioden 19 - 29 år	Referens
1 arbetslöshetsperiod 19 - 29 år	1,6731*** (0,037)
2 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	2,4235*** (0,037)
3 - 5 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	3,9016*** (0,033)
6 - 10 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	7,1478*** (0,037)
Fler än 11 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	12,4571*** (0,073)
Förälder med förgymnasial utbildning	Referens
Förälder med gymnasial utbildning	0,8117*** (0,028)
Förälder med eftergymnasial utbildning	0,6457*** (0,031)
Förälder med disponibelinkomst 0 - 150 000	Referens
Förälder med disponibelinkomst 150 000 - 300 000	1,0250 (0,020)
Förälder med disponibelinkomst över 300 000	0,5107*** (0,071)
Förälder ej haft ekonomiskt bistånd 90 - 97	Referens
Förälder haft ekonomiskt bistånd 90 - 97	7,5013*** (0,022)
Signifikans på 95%-nivån=* 99%-nivån=** och promille nivå =***	
Parentesen anger standard fel	

Vad påverkar utbildningsnivån

Chans/risk för annan utbildningsnivå än gymnasium 2010

	Risk för förgymnasial utbildning 2010	Chans till eftergymnasial utbildning
	Exp(B)	Exp(B)
Kvinna	Referens	Referens
Man	1,2430*** (0,030)	0,6157*** (0,019)
Ej Gymnasiebetyg	Referens	Referens
Gymnasiebetyg 0 - 10p	0,0132*** (0,076)	0,4651*** (0,041)
Gymnasiebetyg 10 - 15p	0,0022*** (0,120)	2,1696*** (0,029)
Gymnasiebetyg 15 - 20p	0,0015*** (0,409)	8,5419*** (0,036)
Inrikes född	Referens	Referens
Utrikes född	0,9502 (0,045)	1,1050** (0,037)
Har ej arbetat någon gång under gymnasiestudierna	Referens	Referens
Har arbetat någon gång under gymnasiestudierna	0,6580*** (0,037)	1,1156*** (0,023)
Ej i arbete 2001	Referens	Referens
I arbete 2001	1,1449*** (0,032)	0,2812*** (0,020)
Ej i arbete 2006	Referens	Referens
I arbete 2006	0,7626*** (0,034)	0,1596*** (0,022)

	Risk för förgymnasial utbildning 2010	Chans till eftergymnasial utbildning
Ej i arbete 2010	Referens	Referens
I arbete 2010	0,7102*** (0,034)	0,8926*** (0,024)
Ej varit arbetslös perioden 19 - 29 år	Referens	Referens
1 arbetslöshetsperiod 19 - 29 år	1,0071 (0,054)	0,9850 (0,030)
2 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	0,9897 (0,056)	0,8962*** (0,032)
3 - 5 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	0,8744** (0,049)	0,6904*** (0,028)
6 - 10 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	0,9234 (0,054)	0,5575*** (0,035)
Fler än 11 arbetslöshetsperioder 19 - 29 år	1,8851*** (0,090)	0,3341*** (0,090)
Har inte haft ekonomiskt bistånd under perioden 1997 - 2010	Referens	Referens
Har haft ekonomiskt bistånd under perioden 1997 - 2010	1,5803*** (0,035)	0,6177*** (0,026)
Förälder med förgymnasial utbildning	Referens	Referens
Förälder med gymnasial utbildning	0,8173*** (0,037)	1,4784*** (0,031)
Förälder med eftergymnasial utbildning	0,6735*** (0,044)	3,1748*** (0,032)
Förälder med disponibelinkomst 0 - 150 000	Referens	Referens
Förälder med disponibelinkomst 150 000 - 300 000	1,1130** (0,030)	1,1966*** (0,020)
Förälder med disponibelinkomst över 300 000	1,3299** (0,099)	1,6336*** (0,055)
Förälder ej haft ekonomiskt bistånd 90 - 97	Referens	Referens
Förälder haft ekonomiskt bistånd 90 - 97	1,2366*** (0,034)	0,8236*** (0,027)
Signifikans på 95%-nivån=* 99%-nivån=** och promille nivå =***		
Parentesen anger standard fel		

Utbildningsnivå 2010 och avslutat gymnasieprogram

Utbildningsnivå 2010 och avslutat program, samtliga

Procent av alla avslut från program

	Ingen uppgift	För-gymnasial utbildning kortare än 9 år	För-gymnasial utbildning 9 år	Gymnasie-utbildning högst 2-årig	Gymnasie-utbildning 3 år	Efter-gymnasial utbildning kortare än 3 år	Efter-gymnasial utbildning 3 år eller längre	Forskar-utbildning	Tot
Ej Slutfört gymnasium	8,5	1,1	33,8	19,8	21,9	8,1	6,7	-	100
Barn och fritidsprogrammet	1,7	-	-	-	64,8	12,0	21,5	-	100
Byggprogrammet	1,3	-	-	-	93,5	3,7	1,4	-	100
Elprogrammet	2,2	-	-	-	75,8	14,3	7,7	-	100
Energiprogrammet	2,3	-	-	-	74,7	12,0	11,0	-	100
Estetiska programmet	4,0	-	-	-	36,6	23,8	35,7	-	100
Fordonsprogrammet	1,6	-	-	-	93,4	3,8	1,2	-	100
Handels och adm. programmet	2,8	-	-	-	75,1	11,7	10,4	-	100
Hotell- och restaurangprogram.	3,2	-	-	-	77,8	10,2	8,9	-	100
Hantverksprogrammet	1,9	-	-	-	74,8	12,1	11,2	-	100
Int. Baccalaureate	15,4	-	-	-	10,1	13,6	60,9	-	100
Industriprogrammet	1,9	-	-	-	87,3	8,0	2,8	-	100
Individuella programmet	3,5	-	-	81,0	6,7	4,8	4,0	-	100
Livsmedelsprogrammet	2,2	-	-	-	85,0	7,8	4,9	-	100
Medieprogrammet	3,5	-	-	-	50,1	23,7	22,7	-	100
Naturbruksprogrammet	2,0	-	-	-	72,9	14,1	11,0	-	100
Naturvetenskapsprogrammet	5,2	-	-	-	10,1	14,0	69,3	1,3	100
Omvårdnadsprogrammet	2,3	-	-	-	60,1	11,3	26,3	-	100
Specialutformat program	4,4	-	-	-	32,1	18,4	44,8	0,3	100
Samhällsvetenskapsprogrammet	4,0	-	-	-	24,6	18,3	53,1	-	100
Total	5,0	0,3	8,8	5,4	35,3	13,4	31,5	0,2	100

Utbildningsnivå 2010 och avslutat program, Kvinnor

Procent av alla avslut från program

	Ingen uppgift	Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	Förgymnasial utbildning 9 år	Gymnasieutbildning högst 2-årig	Gymnasieutbildning 3 år	Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	Forskarutbildning	Tot
Ej Slutfört gymnasium	8,8	1,0	29,2	20,2	22,1	9,1	9,6	-	100
Barn och fritidsprogrammet	1,3	-	-	-	62,8	11,5	24,4	-	100
Byggprogrammet	-	-	-	-	83,3	16,7	-	-	100
Elprogrammet	2,6	-	-	-	64,1	12,8	20,5	-	100
Energiprogrammet	-	-	-	-	30,8	38,5	30,8	-	100
Estetiska programmet	4,3	-	-	-	34,2	23,5	38,1	-	100
Fordonsprogrammet	1,9	-	-	-	87,0	7,4	3,7	-	100
Handels och adm. programmet	2,7	-	-	-	73,5	11,5	12,3	-	100
Hotell- och restaurangprogram	2,9	-	-	-	74,1	11,4	11,7	-	100
Hantverksprogrammet	1,9	-	-	-	72,9	12,8	12,4	-	100
Int. Baccalaureate	15,2	-	-	-	8,9	12,5	63,4	-	100
Industriprogrammet	3,4	-	-	-	74,1	15,5	6,9	-	100
Individuella programmet	3,6	-	-	74,3	6,4	7,9	7,9	-	100
Livsmedelsprogrammet	1,1	-	-	-	86,5	7,9	4,5	-	100
Medieprogrammet	4,1	-	-	-	44,3	23,4	28,2	-	100
Naturbruksprogrammet	2,1	-	-	-	68,2	14,6	15,2	-	100
Naturvetenskapsprogrammet	5,7	-	-	-	6,6	9,7	76,7	1,3	100
Omvårdnadsprogrammet	2,2	-	-	-	59,8	10,5	27,5	-	100
Specialutformat program	4,9	-	-	-	25,8	16,8	52,3	0,1	100
Samhällsvetenskapsprogrammet	4,2	-	-	-	20,6	16,4	58,8	-	100
Total	5,1	0,2	6,7	4,8	30,5	13,4	39,0	0,2	100

Utbildningsnivå 2010 och avslutat program, Män

Procent av alla avslut från program

	Ingen uppgift	Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	För-gymnasial utbildning 9 år	Gymnasie-utbildning högst 2-årig	Gymnasie-utbildning 3 år	Efter-gymnasial utbildning kortare än 3 år	Efter-gymnasial utbildning 3 år eller längre	Forskar-utbildning	Tot
Ej Slutfört gymnasium	8,3	1,2	37,3	19,5	21,7	7,3	4,6	-	100
Barn och fritidsprogrammet	3,1	-	-	-	72,0	13,8	11,1	-	100
Byggprogrammet	1,4	-	-	-	93,6	3,6	1,4	-	100
Elprogrammet	2,2	-	-	-	76,0	14,3	7,5	-	100
Energiprogrammet	2,3	-	-	-	75,8	11,4	10,5	-	100
Estetiska programmet	3,1	-	-	-	42,4	24,7	29,9	-	100
Fordonsprogrammet	1,6	-	-	-	93,6	3,7	1,1	-	100
Handels och adm.programmet	2,8	-	-	-	77,1	11,9	8,3	-	100
Hotell- och restaurangprogrammet.	3,6	-	-	-	82,6	8,6	5,2	-	100
Hantverksprogrammet	1,9	-	-	-	88,0	7,4	2,8	-	100
Int. Baccalaureate	15,8	-	-	-	12,3	15,8	56,1	-	100
Industriprogrammet	1,9	-	-	-	87,9	7,6	2,6	-	100
Individuella programmet	3,4	-	-	85,0	6,9	3,0	1,7	-	100
Livsmedels-programmet	4,3	-	-	-	82,3	7,8	5,7	-	100
Medieprogrammet	2,8	-	-	-	57,2	24,1	15,9	-	100
Naturbruks-programmet	2,0	-	-	-	78,7	13,5	5,8	-	100
Naturvetenskaps-programmet	4,9	-	-	-	12,7	17,2	64,0	1,3	100
Omvårdnads-programmet	2,4	-	-	-	62,7	16,5	18,4	-	100
Specialutformat program	3,9	-	-	-	37,9	19,8	37,9	0,5	100
Samhällsvetenskaps-programmet	3,4	-	-	-	32,2	21,9	42,4	0,1	100
Total	4,8	0,4	10,8	6,0	39,9	13,5	24,4	0,3	100

Faktorer som påverkar om individen avslutar gymnasiet eller ej

Chansen att avsluta gymnasiet jämfört med att inte slutföra innan 20 års ålder

	Risken att inte avsluta gymnasiet	Chansen att avsluta gymnasiet
	Exp(B)	Exp(B)
Kvinna	Referens	Referens
Man	1,0729*** (0,017)	0,9320*** (0,017)
Ej betyg 97	Referens	Referens
0 - 2,4 p	0,7359*** (0,033)	1,3588*** (0,033)
2,5 - 4,0	0,1207*** (0,029)	8,2834*** (0,029)
4,1 - 5,0	0,0305*** (0,050)	32,7684*** (0,050)
Inrikes född	Referens	Referens
Utrikes född	1,3165*** (0,028)	0,7596*** (0,028)
Har arbetat någon gång under gymnasiestudierna	Referens	Referens
Har ej arbetat någon gång under gymnasiestudierna	0,9313*** (0,021)	1,0738*** (0,021)
Förälder med förgymnasial utbildning	Referens	Referens
Förälder med gymnasial utbildning	0,7864*** (0,024)	1,2716*** (0,024)
Förälder med eftergymnasial utbildning	0,6128*** (0,026)	1,6322*** (0,026)
Förälder med disponibelinkomst 0 - 150 000	Referens	Referens
Förälder med disponibelinkomst 150 000 - 300 000	1,0424* (0,018)	0,9594* (0,018)
Förälder med disponibelinkomst över 300 000	0,8541** (0,051)	1,1709** (0,051)

	Risken att inte avsluta gymnasiet	Chansen att avsluta gymnasiet
Förälder haft ekonomiskt bistånd 90 - 97	Referens	Referens
Förälder ej haft ekonomiskt bistånd 90 - 97	1,9177*** (0,019)	0,5215*** (0,019)
Signifikans på 95%-nivån=* 99%-nivån=** och promille nivå =***		
Parentesen anger standard fel		

Faktorer som påverkar resultatet av gymnasiestudierna

Chansen till slutbetyg istället för att ej ha slutfört gymnasiet vid 20 års ålder

	Betygsnivå 0 - 10p	Betygsnivå 10,1 - 15p	Betygsnivå 15,1 - 20p
	Exp(B)	Exp(B)	Exp(B)
Kvinna	Referens	Referens	Referens
Man	1,3523*** (0,026)	0,9682 (0,018)	0,5968*** (0,023)
Ej betyg 97	Referens	Referens	Referens
0 - 2,4 p	4,5167*** (0,061)	0,9950 (0,042)	0,1669*** (0,090)
2,5 - 4,0	6,5639*** (0,059)	9,6898*** (0,036)	4,5436*** (0,047)
4,1 - 5,0	2,5699*** (0,110)	8,8057*** (0,055)	59,0261*** (0,059)
Inrikes född	Referens	Referens	Referens
Utrikes född	1,1377** (0,040)	0,7626*** (0,031)	0,5030*** (0,046)
Har arbetat någon gång under gymnasiestudierna	Referens	Referens	Referens
Har ej arbetat någon gång under gymnasiestudierna	0,9615 (0,032)	1,1089*** (0,022)	1,0859** (0,028)
Förälder med förgymnasial utbildning	Referens	Referens	Referens
Förälder med gymnasial utbildning	1,0995** (0,033)	1,2826*** (0,026)	1,5998*** (0,040)
Förälder med eftergymnasial utbildning	0,9886 (0,039)	1,4988*** (0,028)	3,1481*** (0,041)
Förälder med disponibelinkomst 0 - 150 000	Referens	Referens	Referens
Förälder med disponibelinkomst 150 000 - 300 000	0,9348** (0,026)	0,9576* (0,019)	1,0650** (0,024)
Förälder med disponibelinkomst över 300 000	0,9783 (0,080)	0,9926 (0,053)	1,5634*** (0,057)

	Betygsnivå 0 - 10p	Betygsnivå 10,1 - 15p	Betygsnivå 15,1 - 20p
Förälder haft ekonomiskt bistånd 90 - 97	Referens	Referens	Referens
Förälder ej haft ekonomiskt bistånd 90 - 97	0,7529*** (0,028)	0,5241*** (0,021)	0,3613*** (0,032)
Signifikans på 95%-nivån=* 99%-nivån=** och promille nivå =***			
Parentesen anger standard fel			

Utrikesfödda utan slutfört gymnasium, ankomsttid

Ankomsttid för personer utan fullständig gymnasieutbildning 2001	
Procent av samtliga utrikes födda	
Samtliga	
invandrat efter 7 års ålder	63,9
Invandrat före 7 års ålder	36,1

Yrke

Procent av samtliga i ålderskohorten, samt av de med ej slutfört gymnasium vid 20 års ålder

Samtliga	Slutfört gymnasiet				Ej slutfört gymnasiet			
	2001	2006	2010	Förändring	2001	2006	2010	Förändring
Ej specificerad verksamhet	9,6	8,5	6,9	-2,7	25,0	23,1	22,0	-3,0
Jordbruk, skogsbruk och fiske	1,4	1,0	1,0	-0,4	1,2	1,0	1,0	-0,2
Tillverkning och utvinning	14,0	12,0	10,6	-3,4	12,3	11,1	9,3	-3,0
Energiproduktion, vattenförsörjning och avfallshantering	0,4	0,6	0,8	0,3	0,4	0,4	0,4	0,1
Byggverksamhet	4,4	4,7	5,4	1,0	3,4	4,7	5,7	2,3
Handel och kommunikation	24,5	21,2	17,5	-7,0	18,1	18,4	17,4	-0,7
Finansiell verksamhet och företagstjänster	11,5	15,5	18,0	6,5	10,2	10,7	11,5	1,3
Utbildning och forskning	4,3	8,0	10,5	6,2	2,4	3,6	4,1	1,7
Vård och omsorg	14,7	13,1	12,7	-2,0	12,1	12,4	12,8	0,7
Personliga och kulturella tjänster	13,2	9,5	7,4	-5,8	11,9	9,4	8,1	-3,7
Offentlig förvaltning m.m.	1,4	3,7	5,4	4,0	1,0	1,4	2,0	1,0

Näringsgren personer med avslutat gymnasium är verksamma inom, Kvinnor

Procent av kvinnor i ålderskohorten, samt av kvinnor med ej slutfört gymnasium vid 20 års ålder

Kvinnor	Slutfört gymnasiet				Ej slutfört gymnasiet			
	2001	2006	2010	Förändring	2001	2006	2010	Förändring
Ej specificerad verksamhet	8,6	9,1	7,8	-0,8	26,3	25,7	24,0	-2,2
Jordbruk, skogsbruk och fiske	0,7	0,5	0,6	-0,2	0,7	0,5	0,5	-0,2
Tillverkning och utvinning	7,7	6,4	5,9	-1,8	5,6	4,7	4,0	-1,6
Energiproduktion, vattenförsörjning och avfallshantering	0,2	0,4	0,5	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1
Byggverksamhet	0,5	0,7	0,9	0,4	0,4	0,4	0,5	0,2
Handel och kommunikation	24,0	19,8	15,7	-8,3	15,5	15,1	13,7	-1,7
Finansiell verksamhet och företagstjänster	11,2	13,5	15,2	4,0	9,3	9,1	9,6	0,3
Utbildning och forskning	4,9	11,0	14,7	9,9	2,7	5,4	6,5	3,7
Vård och omsorg	23,5	21,0	20,0	-3,4	21,5	22,4	23,2	1,7
Personliga och kulturella tjänster	16,5	11,2	8,5	-8,0	14,5	10,9	9,4	-5,1
Offentlig förvaltning m.m.	1,3	3,9	6,1	4,8	1,1	1,4	2,3	1,2

Näringsgren personer med avslutat gymnasium är verksamma inom, Män

Procent av män i ålderskohorten, samt av män med ej slutfört gymnasium vid 20 års ålder

Män	Slutfört gymnasiet				Ej slutfört gymnasiet			
	2001	2006	2010	Förändring	2001	2006	2010	Förändring
Ej specificerad verksamhet	10,6	7,9	6,0	-4,6	23,9	21,1	20,4	-3,6
Jordbruk, skogsbruk och fiske	2,0	1,5	1,5	-0,5	1,6	1,3	1,3	-0,3
Tillverkning och utvinning	20,6	17,8	15,6	-5,0	17,3	16,0	13,3	-4,0
Energiproduktion, vattenförsörjning och avfallshantering	0,7	0,9	1,1	0,5	0,5	0,6	0,6	0,0
Byggverksamhet	8,4	8,9	10,0	1,6	5,8	8,0	9,7	3,9
Handel och kommunikation	25,0	22,6	19,3	-5,7	20,0	20,9	20,2	0,1
Finansiell verksamhet och företagstjänster	11,9	17,6	21,0	9,1	10,8	11,9	12,9	2,1
Utbildning och forskning	3,7	4,9	6,1	2,4	2,2	2,3	2,4	0,2
Vård och omsorg	5,5	5,0	5,0	-0,5	4,9	4,7	4,8	0,0
Personliga och kulturella tjänster	9,7	7,7	6,2	-3,5	9,9	8,2	7,2	-2,7
Offentlig förvaltning m.m.	1,5	3,5	4,7	3,2	0,9	1,5	1,8	0,9

Yrken med högst risk för digitalisering

Sannolikt hotade yrken definierade av Fölster, "vartannat jobb automatiseras inom 20 år

10 i topp utifrån risk

Yrke	Risk i procent
Fotomodeller	98
bokförings- och redovisningsassistenter	97
Maskinoperatörer, trävaruindustrin	97
Biblioteksassistenter	96,6
Kassapersonal m.fl.	95,3
Medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk fiske	95
Övriga maskinoperatörer och montörer	94,8
försäljare, detaljhandel, demonstratörer m.fl.	94,4
torg- och marknadsförsäljare	94
övrig kontorspersonal	94

Yrken där flest jobb hotas av digitalisering

Antal jobb på svensk arbetsmarknad där arbetsuppgifter kan tas över av datorer, 10 i topp

Yrke	Antal
Försäljare, detaljhandel demonstratörer m.fl.	196753
Vård och omsorgspersonal	173019
säljare, inköpare, mäklare m.fl.	132572
Övrig kontorspersonal	81244
fordonsförare	79169
ingenjörer och tekniker	69272
redovisningsekonomer, adm. assistenter m.fl.	66723
byggnads- och anläggningsarbetare	60791
köks- och restaurangbiträden	57165
storbushålls och restaurangpersonal	52947

Geografisk rörlighet

Procentuell förändring i andelen boende i respektive län mellan 2001 och 2010

	Fullföljt gymnasiet			Ej fullföljt gymnasiet		
	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga
Stockholms län	6,4	6,8	6,6	1,7	1,0	1,4
Uppsala län	0,1	-0,5	-0,2	-0,1	0,1	0,0
Södermanlands län	-0,6	-0,6	-0,6	-0,2	0,0	-0,1
Östergötlands län	-1,2	-1,1	-1,2	-0,3	-0,3	-0,3
Jönköpings län	-0,7	-0,8	-0,8	-0,3	-0,6	-0,4
Kronobergs län	-0,5	-0,7	-0,6	-0,3	-0,1	-0,2
Kalmar län	-0,6	-0,6	-0,6	-0,3	-0,2	-0,3
Gotlands län	-0,2	-0,3	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1
Blekinge län	-0,5	-0,4	-0,4	-0,3	0,0	-0,2
Skåne län	0,1	0,3	0,2	-0,3	-0,3	-0,3
Hallands län	-0,6	-0,4	-0,5	-0,1	-0,1	-0,1
Västra Götalands län	0,6	0,5	0,5	-0,2	-0,1	-0,2
Värmlands län	-0,7	-0,5	-0,6	-0,2	-0,3	-0,3
Örebro län	-0,4	-0,5	-0,4	-0,4	-0,5	-0,4
Västmanlands län	-0,6	-0,5	-0,5	-0,3	-0,4	-0,4
Dalarnas län	-0,8	-0,8	-0,8	-0,5	-0,3	-0,4
Gävleborgs län	-0,7	-0,6	-0,6	-0,2	-0,4	-0,3
Västernorrlands län	-0,5	-0,4	-0,4	-0,4	-0,3	-0,4
Jämtlands län	-0,3	-0,3	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1
Västerbottens län	-0,5	-1,0	-0,7	-0,1	-0,3	-0,1
Norrbottens län	-0,9	-0,7	-0,8	-0,4	-0,2	-0,3

Utbildning – Nyckeln till arbete

Den fördjupade versionen

Att utbildning öppnar många möjligheter för enskilda individer är inget nytt, det ger fler möjligheter på arbetsmarknaden och ökar chansen till en bra och stabil löneutveckling, det känner vi till. Samtidigt som utbildning är viktig för individers möjligheter, kommer konkurrensen om personer med utbildning inom ”rätt” områden att öka framöver.

Vi är mitt uppe i en teknologisk revolution som bland annat bidragit till globaliserade marknader, både för varor och tjänster. Denna utveckling ger oss stora möjligheter att utveckla nya produkter, tjänster och företag, men innebär också ökad konkurrens från allt fler länder.

En av de stora utmaningen framöver kommer att vara att se till att så många som möjligt, fler än idag, har förutsättningarna för att ta för sig av de möjligheter framtiden har att erbjuda. En av de viktigaste är utbildning.

Upplysningar om innehållet
Tor, Hatlevoll, tor.hatlevoll@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2015
ISBN: 978-91-7585-313-0
Text: Tor Hatlevoll
Produktion: Lena Grönros

Beställ eller ladda ner på webbutik.skl.se. ISBN 978-91-7585-313-0